DEN OUDERWETSCH EN NEDERLANDSCHEN PATRIOT...

DEN
OUDERWETSCHEN NEDERLANDSCHEN PATRIOT ONTMASKERT,
OF DE
BEDROGE VERWAGTING,

Van sommige Kwalykgezinden.

Blyspel in Drie Bedryven.

Een Nieuw Stuk van een Nieuwe Smaak.

Uytgegeeven by geleegenheyd van het MANIFEST OF DECLARATIE VAN OORLOG, gedaan door de Welmeenende en Opregt Vaderlandslievende Auteur tegens de LIBEL Schryvers.

TE BEKOMEN

IN ALLE DE PATRIOTISCHE BOEKWINKELS.

VERTOONERS.

DE HEER ONRUST, *Een Man van Middelen, inwoonder van s'Hage.*

PIET PRUL, *zyn Knecht.*

BABET, *Een dienstmaagd, Vryster van* PIET PRUL.

POËET.

HANS-VOUWBEEN, *Een Boekverkooper.*

JAN GOEDHALS, *Een Knecht.*

KEES PLUG, } *Twee omgekochte Oproermakers.*
BOUW SNYBEK, }

PIET VUILNEUS, *Een Muzikant.*

GRIET, *zyn Wyf.* } *Twee Liedjeszangsters.*
LEENA, *haar Zuster.* }

ZWYGENDE.

Een party Jan Hagel, zoo uit Amsterstam als s'Hage.

Het Toneel is aan 't Huis van de Heer ONRUST, —— Het spel begint s'morgens en eindigt des avonds.

DE BEDROGEN
VERWACHTING,
OF 'T
HAAGSCHE OPROER,

In deszelfs Geboorte gestremt.

Blyspel.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TONEEL.

De Heer ONRUST, PIET PRUL.

ONRUST.

Zoo Piet, dat is goed, ik ben bly dat gy je dingetjes zoo wel doed en zoo prompt je woord houd; te vergeefsch heb ik niet op jou vertrouwd: — ik voorspel met reeden dat wy ons oogmerk zullen bereiken, en onze Vyanden als zotten doen kyken, niets is 'er dat my daaräan doet twyffelen, want Jan Onbeschaamd heeft my zoo eeven bericht, en dat heeft myne zorg zeer verligt, dat de Amsterdamsche Vrienden reeds zyn gearriveert, en dat 'er aan de andere toestel noch maar een bagatel mankeert. ô! dat Amsterdamsche Volkje is voor geen klein geruchtje vervaart! Trots, stout en onderneemend zyn ze uit hun aangebooren aard, dat is zoo dikmaals gebleeken, dat zoo ik het wou opnoemen, ik deezen gantschen dag, daar van wel kon spreeken. Hoe veelmaal hebben zy hunne Burgemeesteren doen beeven en de Wetten gegeeven; drup'len zweet langs de lange hairen van hunne lange pruiken, doen neêrvlieten en druipen!

PIET

PIET PRUL.

Dat hebben ze zeeker wel, Myn Heer, 't zyn, in dat opzicht, waarlyk luiden van eer. Weetje noch wel, of hebje niet gehoord van de Historie by 't afzetten der oude Stuivertjes? ô Hoe slooften de Jordaans gasten zich toen uit! Zy namen, om je de waarheid te zeggen een manmoedig besluit. Ik weet het Vaersje noch uit myn hooft, 't geen ze toen aangeplakt en voor 't Amsterdamsche Kapitool hadden gesteld; Morbleu dat is je de rechte taal, dat is de taal die geld! Die Historie is my zoo dikmaals verteld, en 't Vaarsje gemeld, dat ik het nooit zal vergeeten. Blief je 't ook te weeten? Luister dan toe.

De Heeren van het Fransche Pad en van de Jordaan.
Hebben met veel bevreemding verstaan.
Dat de Heeren van Amsterdam nieuwe stuivers hebben doen slaan.
't Geen de Heeren, voornoemd zeer is ter harte gegaan.
Nu hebben die Heeren van het Fransche Pad en van de Jordaan,
Na ampel overleg, het goed gevonden en verstaan.
Dat zoo de Heeren van Amsterdam de oude met de nieuwe Stuivers niet willen doen gaan,
Dat zy de Heeren van Amsterdam de groote pruiken van hunne koppen zullen slaan.
Dus is het Hun Edel Achtbaaarheden te raân
Dat zy met behoorlyke Attentie op ons bevel acht slaan.
Dit is by ons besloten en gedaan
Collegialiter vergadert zynde in de Jordaan,
In 't Logement de Volle Maan
Daar drie Bedelaars in den gevel staan.

(W. G.) JOOST PIAAN.

Ja in die tyd toonden ze overtuigend dat ze hair hadden op hun tanden, niemand dorst hun teegengaan of over dit bevel aanranden; maar in 't Jaar Zevenënveertig was 't je noch wat anders te zeggen! toen wisten zy 't noch beeter aanteleggen. Brave Lui Waarachtig! Toen was. . . . . .

ONRUST.

Ja dat weet ik, dat weeten alle onze Vrienden wel: zeg my maar of alles wat jou departement raakt in order is en op zyn, stel of de Liedjeszangster reeds is aangekomen en of 't geen ik je gezegt heb dat zy doen moest,

moeſt, heeft op zich genomen. Zy moet morgen vroegtydig langs ſtraat loopen, om het pertinent of droevig verhaal van het bezwyken en begraven van den Ouderwetſchen Patriot te verkoopen.

PIET.

Een? Tien zyn 'er reeds, alle van het beſte ſlag, waarachtig kolfjes naar ons hand, in alle opzichten klaar en kant, 'k verzeekerje, Myn Heer, ze komen van goeder hand, 't zyn alle hellevegen; —— maar onder hun bevind zich één beeſt, zoo groot als 'er ooit op den Aardbodem een is geweeſt.

ONRUST.

Zie Zoo! dat is dan alles goed, en na ik van je hoor, allemaal lui zoo als ik ze hebben moet. Maar nu is 'er noch iet, hoe ik dat red weet ik waarlyk niet; hoe kom ik aan 't Begraafnislied?

PIET.

Ja, dat Volkje kan wel zingen maar niet dichten: nu heb ik, om alles wel te verrichten, en my in alle opzichten te kwyten van myn plichten, en uw zorg zoo veel my mooglyk was te verlichten, my gisteren begeeven tot een Poëet, die ik denk dat voor hem wel meer in zulke ſchurfde zaaken deed. Deeze man, na dat hy u zelf geſprooken heeft zal wel zorgen, dat gy noch deezen morgen een Lied hebt naar uw ſmaak, ter deegen raak, en 't geen klinkt als een klok, waar van al de Patriotsgezinden zullen beeven en kruipen in hun hok.

ONRUST.

Gy zyt een trouwe zorg, ik zal 't je ook beloonen en myn erkent'nis toonen. Gaan myn vermogens zoo ver niet om uw fortuin te maaken, door je aan 't een of ander Ampt te doen geraaken, ik zal toch zorgen voor je zaaken. —— Als ik myn oogmerk maar bereik dan is alles wel. De nazaat van die duivelſche Patriot, nu burger in de hel, zal weeten dat hy met geen kat te doen heeft om zonder handſchoenen aan te taſten. —— Ik maak volkoomen ſtaat op myne rappe gaſten. —— Zorg maar dat alles klaar is. —— Daar word geſcheld. —— Wie of daar is?

PIET

Ik denk de Poëet. —— Ik zal open doen. —— Zorg vooral dat gy hem niet belacht. —— Gy moet integendeel houden als of gy hem hoog acht: —— 't is

 een

een grappig figuur, doch hy ftaat op zyn fatfoen, gelyk de meefte van dat foort thans doen. —— *(er word weêr gefchelt)* hy moet wat wachten. —— Ik zal u maar met der haast zeggen, dat hy door fommige Boekverkoopers hier fterk gefouteneert word. —— *(er word weêr gefchelt.)* ja wacht een beetje. —— En dat maakt het ventje zeer trots, en omtrent, zyn eer, zeer teêr. —— dus zyt gy gewaarfchouwt myn Heer. —— Is dat duivels fchellen en kloppen. —— Ik ga ——

ONRUST.

Daar komt hy al boven, dat lykent wel foppen. —— Spreek hem maar hier, ik ga zoo lang in de andere kamer; — onderrecht hem maar eerst, en als je my nodig heb roep my.

TWEEDE TONEEL.

PIET PRUL, POËET.

POËET.

Is dat een menfch laten ftaan wachten? —— Ik heb de deur open geftoten. —— Ik geloof ik was 'er anders noch niet in; zulk een handelwys moet ik je zeggen is maar heel niet na myn zin.

PIET.

Neem het niet kwalyk Myn Heer! ik was juist beezig om aan de kok orders te geeven tot het wel in order brengen van de maaltyd, welke deezen avond op myn heer's koften word bereid, voor je eerfte lui, en daar jy Heer Poëet ook zeeker by zult verzocht worden: ô 't zal zoo nobel weezen! alles zal je kunnen krygen; (ik zeg het je onder ons, je moet 'er tegen een ander van zwygen.) een maaltyd in order, en wyn! —— Wyn die je nooit zoo lekker zult geproeft hebben, die keurlyk zal zyn! —— Myn Heer ontziet geen koften te deezer tyd. —— Ik kanje verzeekeren alles word op het prachtigfte bereid.

POËET.

Dit nieuws maakt alles weêr goed, en bedaard een weinig myn driftig gemoed, want jy en je Heer moeten al-

allebei weeten, dat wy Poëeten, die voor heen niet hadden om te vreeten, en genoemd wierden kaale neeten, thans zyn luî van fatsoen, en niet gaarn voor wie 't ook mag weezen zouden willen onder doen, dat is de waarheid en dat kan maar niet missen.

PIET.

Ik geloof u wel, myn Vriend! in troebel water is het goed visfen, —— dat ondervinden de luiden van jou soort. —— Ik zal mynheer roepen, ga zöo lang in deeze kamer en ga zitten.

POËET.

Dat is niet meer als het behoort.

DERDE TONEEL.

ONRUST, PIET.

(Piet trekt aan een schel, waarop Onrust uitkomt.)

PIET.

Myn Heer, 't is zoo als ik gezegt heb, de Poëet is voor en verzoekt voor een ogenblik gehoor. —— De man is vry brutaal.

ONRUST.

't Is wel, ga hem maar roepen.

VIERDE TONEEL.

ONRUST *alleen.*

De man is vry brutaal zegt hy! —— Ik geloof het wel 't gaat zoo als ik altoos gedacht heb, dat wanneer men toond zulk soort van luiden nodig te hebben, zy zich altoos met den geen die hun gebruikt stellen egaal te zyn: —— dit valt zeeker niet aangenaam, maar wil men zyn oogmerk bereiken; moet men op zulk een tyd daar niet na kyken. —— Alle moeite, alle kosten, alle beleedigingen worden rykelyk goed gemaakt, indien ik deezen avond de aanhangers van den Patriot, zulk een kool bak die ze niet licht zullen vergeeten, dat moeten zy weeten; en zoo ik morgen geen volkoomen satisfactie heb, 't geen ik vast stel, dan.... maar daar komt myn knecht met de Poëet. —— ô welk een figuur.

VYFDE TONEEL.

De Heer ONRUST, POËET, PIET PRUL.

POËET.

Uw dienaar verschynt hier met den diepsten eerbied voor uw Edel Achtbaar aanschyn, om te weeten welke de beveelen mogen zyn, die het u zal behaagen hem op te draagen. —— Hy is zoo als gy weet, en dat kan je ook wel aan hem zien, een Poëet. —— En dus na ik reeken zult gy hem willen spreeken over zaken van kunst. Hier toe beveelt hy zich in uw Hoog Edel Achtbaarhedens gunst.

ONRUST.

Gy hebt gelyk, het is zoo. —— Uit uw cierlyke aanspraak die gy my daar hebt gedaan, kan ik met reeden wel nagaan, dat myn knecht my de rechte man heeft geweezen, die om zyn kunst by een ieder word gepreezen. —— Hy zal u gezegt hebben, dat ik een liedje wenschte te hebben op den uitvaart van den Ouderwetschen Patriot. —— Gy zyt een man die zeeker ook leest, en dus zal je mêe wel gehoort hebben van die zot, dat hy deezen avond, een ieder ten spot, ter plaats daar hy behoord zal worden begraven, tot blydschap van alle braven. —— Maar ik dacht dat gy 't al gereed had, de tyd is zeer kort en 't diend van daag noch te worden gedrukt, zoo je 't nu noch maaken moet, wie weet of dit dan wel gelukt.

POËET.

Hoe kon ik het gereed maaken Myn Heer, daar ik niet wist wat trant van vaersen gy verkiezen zoud of hoe gy 't hebben woud; of het een Sonnet, een Klinkdicht, een Trochaisch vaars of een Lierdicht moest weezen?

ONRUST

Worden zulke dingen langs straat gezongen? Dat weet je wel beeter. —— Ik moet maar een Liedje hebben op de wys van een der meestbekende straatdeunen; ik zoek het Janhagel te diverteeren en dienst te doen. —— dat is eigentlyk myn wensch en begeeren; —— ik zorg voor het algemeen belang —— en tot dat einde moet gy ook

inrichten het gezang. — Geene poëtische uitdrukkingen hoe genaamt moeten 'er in 't geheel in komen. — 't Moet op die zelve trant weezen als gemeenlyk die Liedjes zyn daar galg en rad boven ſtaat gedrukt, en die gebruikt worden als 'er iemand onder de knuiſten van Mr, Benedictus van Haarlem heeft gebukt. — Daar hebje een Begraafnis-Briefje en een Leescedul van de Patriot, ſchik het na die zelve leeſt, eeven als die, zonder vinding of geeſt, maak het zoo, 't mogelyk is, noch ſterker, — noch, — ik weet niet hoe ik het zal noemen, — noch vuilaardiger — zoo dat onze vyanden het moeten verdoemen — daar hebje allebei die ſtukken, neem ze mee; ik hoop dat hetje wel zal gelukken.

POËET.

Zie zoo, nu weet ik genoeg. — 'k Zal zorgen; Myn Heer, dat gy noch deezen morgen, een Lied hebt 't geen ik hoop dat zyn zal naar uw ſmaak. — Ik heb nu uwe intentie begreepen, (*ſtil*) het zyn vervloekte kneepen? — Over 't loon zal ik nu niet ſpreeken, Myn Heer zal daaromtrent niet minder doen als andre van myn klanten.

ONRUST.

Zyt daar geruſt op: — 'k zal aan alle kanten u dienſt doen daar ik kan, en in alle opzichten voldoen, zoo als 't betaamd een eerlyk man.

POËET.

Zeer wel myn heer. — Ik blyf uw ootmoedige Dienaar.

ONRUST.

Hoor noch eens hier. — Hoe zal het gaan met drukken.

POËET.

Dat is geen de minſte zwarigheid, dat zal wel lukken. — Er is een recht daartoe geſchikt boekwurm aan de hand die zich tot alles laat gebruiken. — 't Is hem eevenveel of het na de een of andere kant moog ruiken; als 'er maar geld mêe te winnen is, dan toond hy zich tot 't een zoo wel als 't aâr gereed.

ONRUST.

Zie zoo, dan zyn we klaar.

POËET, *In 't weg gaan, terwyl* ONRUST *aan een andren hoek van het Toneel in een diep gepeins is.*

Ik heb 'er nooit een duit besteed, en hoe 't ook gaat, 'k zal steeds verachten, hun die niet dan naar oproer trachten. — die vriend is 'er een van, — maar hy zal ondervinden dat hy aan my heeft de verkeerde man. — Ik zal een vaers voor hem maaken maar 't zal volkomen op een and'ren trant zyn als hy begeert, — misschien dat hy dan noch uit zyne dwaaling te rug keert. — Maar hoe hy 't ook beschouwt hy zal my toch betaalen hy mag babb'len zo hy wil, of de Drommel zal hem haalen.

ZESDE TONEEL.

ONRUST *alleen.*

Zie zoo, dat is al weêr bezorgt, die Poëet komt my voor een gek in folio te zyn, maar dat is my het zelfde: zulke knapen komen my 't best in myn kraam te pas. — 't zou misschien niet goed zyn indien hy verstandiger was. — Hy is licht in staat om een straatdeuntje te fabriceeren dat aan myn oogmerk voldoet, en dan is het na myn project, volkomen goed en zoo als ik het hebben moet. Zulke luiden dienen ons best. — Ware hy een man van oordeel dan liet hy my zitten en verachtte dat voordeel. — Prulschryvers zyn voor ons thans noodzaaklyke meubels, en offschoon 'er by hun niet minder dan geest huisvest, die booze geest echter die hun aandryft, en steeds op hun blyft en beklyft, doet ons meer goed dan iemand zou kunnen denken of merken. — Maar laat ik Piet eens roepen, ik moet hooren hoe 't verder met de zaak gesteld is. — Zoo ik het wel heb, dan meen ik dat 'er wederom gescheld is. (*Hy trekt aan de schel.*)

ZE-

ZEVENDE TONEEL,

De Heer ONRUST. PIET PRUL.

PIET PRUL.

Wat begeert Myn Heer?

ONRUST.

Te weeten hoe 't met de zaaken ſtaat, en of alles in behoorlyke order gaat.

PIET.

Ja Mynheer daar kunt gy geruſt op weezen, en aan dien kant behoeft gy voor niets te vreezen; uw ordonnantie omtrent de maaltyd heb ik de kok laaten leezen en hy vond alles zeer goed, 't geen hy my bevoolen heeft dat ik u zeggen moet, — de Tafel heb ik geordonneert voor hondert perſoonen — Een aparte zal 'er gereed zyn voor u, — om uwe meerderheid te toonen. — Myn Heer kan daar by plaatſen zyn beste vrinden, die zich by deeze geleegenheid, daar ook wel zullen laten vinden.

ONRUST.

Dat is alles zeer wel. — Maar zal 'er een goed getal volks op de been zyn op de bepaalde plaats? — Zoo van dat volkje, — je weet wel wat ik meen; — van die eerſte maat's. — Alles moet in tyds gereed zyn, anders zou al uw zorg verkeerd beſteed zyn.

PIET.

Ja, zyt daar geruſt op: ik heb 'er van daag ten minſten noch dertig by ons complot gekreegen.

ONRUST.

ô Welk een zeegen!

PIET.

Ik heb volk geworven tot bizondere pryzen en op bizondere wyzen. — Eenige heb ik 'er dronken gemaakt en op die wys gekaakt. — andere heb ik met mooije praatjes gepaait en geſult, zoo, dat, daaromtrent, volkomen uw wenſchen zyn vervult.

ONRUST.

Zoo dat is alles heel wel, en hoe 't ook gaat, ik maak volkomen op jou ſtaat. — 'k Moet nu eenige van

van myn goede vrienden gaan ſpreeken, je zorg en overleg is my volkomen gebleeken.

PIET.

Ja jà Myn Heer, laat jy maar alles op my ſtaan, je kunt verzeekert zyn, dat alles wel zal gaan en misſchien beeter dan gy verwacht. —— Uw raiſonnable goedheid geeft myn yver meer en meer kracht.

ACHTSTE TONEEL.

PIET PRUL. *alleen.*

Ga jy maar heen myn goede man, ik zal in de eerſte plaats zoo veel voor my zelve zorgen als ik maar immer mag of kan. —— Alle uwe onderneemingen komen my zoo harsſenſchimmig voor dat ik veelmaals tegen wil en zin daaraan moet geeven gehoor. —— Dat de handelwys niet goed is, dat voel ik by my zelven wel, en zy die 'er zich meê bemoeijen doen korte ſtappen naar den hemel, maar lange naar de hel. —— Ik kan immers met een redelyk geruste conſcientie met de gekheid van myn heer, myn voordeel doen, —— Strekt my dit tot onëer? —— Offchoon hy beloofd om voor my te zullen zorgen, dat is allemaal goed en verheugd myn gemoed. —— maar de zorg voor my zelve is ruim zoo zeeker daar ik op bouw en in het ware licht beſchouw: die beſtaat in contante peeper en dat moet my niemand kwalyk neemen, is zeer voorzichtig en voor my hoog gewichtig, komt 'er dan zyn zorg naderhand by, dan ben ik dubbeld bezorgd en dus ook dubbeld bly, —— maar op de zorg der belooning van zulke zaaken, is dikwyls bedroefd weinig ſtaat te maaken. —— Hy heeft my reeds een goede ſom ter hand geſteld, —— dat moet ik zeggen, louter aan klinkklaar geld, —— hy denkt dat dit alles al weg is, maar ik ben wel wyzer, en denk het is nu myn tyd om te ſmeeden het yzer daar het heet is ik; begryp het op een and'ren trant en beſchouw, volkomen ſtrydig met myn Heer, de historie aan een beetre kant. —— (*Hy haalt een beurs uit zyn zak.*) —— Dit beursje is louter overſchot! —— dit kan my in den kwaden dag noch ſtrekken om my voor teegenſpoeden en

en onverwachte overrompelingen te dekken — het 't beschouwen daarvan, geeft my, om zoo te spreeken, een nieuw leeven (*hy slaat op zyn borst.*) —— Stel u gerust, myn hart! die historie zalje noch wel meer geeven —— En ik zal. —— Maar wie komt daar? —— ô, wat blydschap! 't is myn lieve, myn lekk're Babet, —— dat komt eens schoon en net. —— Zyt welkom myn allerliefste! nu ben ik volkomen verblyd, de liefde? aandoeningen hebben nooit grooter kracht, dan wanneer men tegen een kwaade tyd, die klinkende goden, hebben in onze macht. (*Hy vertoond haar de beurs.*)

NEGENDE TONEEL.

PIET PRUL. BABET.

Zoo myn Schoone! nooit kond gy 't beeter treffen; zyt welkom! nu ik u zie ben ik zoo bly dat gy 't niet kund beseffen. —— Hebje wat nodig ik zal je helpen, —— (*hy werpt de beurs om hoog,*) —— dat zyn alle gerande dukaten. —— Ga zitten, myn Lief, nu kunnen wy eens praaten, —— myn heer is daar zoo eeven uitgegaan. —— Nu moeten wy eens helder drinken, het kan 'er op staan. —— Elk klaagt over een slechte tyd, maar ik heb thans in 't geheel geen reeden van klagen, ik kan je betuigen dat ik nimmer voorheen genoot zulke voordeelige dagen. —— Dus ben ik met reeden verblyd: maar ik zou niet half zoo vrolyk zyn, indien ik niet wist dat gy daarvan deelgenoot zoud zyn, myn lieve meid. —— Ach laat ik U doch verwelkomen met een zoen, —— ô dat smaakt lekker. Strak zullen wy dit noch ééns doen.

BABET.

Dat is allemaal gekheid Piet. —— daar legt my iets zwaars op het hart, 't geen om je de waarheid te zeggen my zeer maakt benard. —— Uw Heer heeft den naam dat hy een Oproermaker is en men zegt dat gy u daartoe meê laat gebruiken; dien handel komt my voor na den mutsaart te ruiken. —— Den gantschen Haag is 'er vol van, —— en men verteld dat 'er van avond op het Vilderskerkhof een Oud Heer zal worden

ter

ter aarde besteld, door het Janhagel, waaraan uw heer, om dat opterokkenen, besteed heeft een gantsche boel geld. —— Patriot geloof ik is zyn naam: —— zy zeggen noch boven dien dat na het eindigen van die Lykstatie het voorneemen is om by andere fatzoenlyke lui baldadigheeden te pleegen, —— ik denk die daaraan deel heeft bewandeld zeer slechte wegen. —— Foei! het is niet goed, —— en omje de waarheid te zeggen 't bekneld myn gemoed, dat men dus handeld en doed. —— Laten de dooden rusten, —— die oude man heeft misschien nooit je heer beleedigd, zy zeggen in teegendeel, hy heeft ons Land, door zyn schryven teegen zeekere lui verdeedigt, en jou althans ook niet; en dus was het beeter dat jy je in zulke dingen niet inliet, die immers jou toch niet raaken: bedank liever je heer en bemoei je niet met zulke zaaken.

PIET.

Och meid, je bend mis en weet niet hoe 't met de heele historie gesteld is. —— Ik zal ze je reis vertellen: maar laten we nu eerst eens drinken. —— Avous! dat smaakt, wel bekom het je! —— kom laten we eens klinken, —— wees vrolyk, —— kom myn lieve meid! een kus en een dronk is waarachtig een aardsche zaligheid.

BABET.

Ach myn hart is zoo beklemd.

PIET.

Noch eens myn lief! —— dan zal 't wel lichter worden (*hy schenkt*) drink hartig, lieve meid, de wyn is goed en 't kan 'er op staan, zoo als ik je heb gezeid. —— Nu tot myn verhaal. —— Je moet dan weeten, (ik zeg het alles in vertrouwen, hier onder vier oogen gezeeten,) dat ik de man die ze Patriot noemen, net zoo wel ken als jy, en dat ik dus ook geen reeden heb om over hem te klagen of een quaad hart toe te dragen.

BABET.

Wel waarom doe je 't dan?

PIET.

Gekke vraag! —— wel om myn voordeel: —— bezitje dan geen oordeel? —— om Myn Heer genoegen te geeven en met hem in rust en vreede te leeven: —— zyn die reedenen, althans de eerste, niet voldoende genoeg?

BA-

BABET.

Ja Jonge, dat is alles wel, maar men verteld zulke wonderlyke zaaken, die hoe meer ik ze bedenk, hoe ongeruster ze my maaken.

PIET.

Allemaal malligheeden. —— Ik zal om je gerust te stellen, de gantsche Historie, zoo als hy is, in 't kort vertellen. —— Je moet dan weeten dat die man, die ze Patriot noemen, de Schryver is of Schryver geweest is van zeeker weeklyksch papier, 't geen wierd uitgegeeven by de Boekverkooper van zyne Doorluchtige Hoogheid alhier, en om dat den Schryver wat te naauw toe keek, en elk het zyne wist te geeven, heeft dat, inzonderheid te Amsterdam, verwekt een Duivel van een leeven. —— Dus heeft het by den eene deeze en by den ander die uitwerking gedaan. De schryver van de Nederrynsche Post is in zyne partydigheid daarin, naar gewoonte, ook zeer verre gegaan. —— Sommige, en wel zoo als my verzeekerd word de meeste en verstandigste in ons Land, naamlyk van de zuiv're kant, — vinden daarin veel smaak en zeggen dat de Patriot behartigt en verdeedigd een regtmaatige zaak. —— Maar anderen zyn van een contrarie gevoelen, elk heeft toch zyn eigen wit te bedoelen; zy zeggen het is een slechte knaap, een man die alles naar zyn zin wil draaijen, wiens haan moet keuning kraaijen en die elk wat zoekt te paaijen; dat hy is iemand die volkomen de hofparty is toegedaan, en niemand ontziet die zyn concept wil tegengaan. Dit zocht hy aan al de waereld te doen verstaan. —— Nu kunt gy 't wel nagaan.

BABET.

Wel zoo, is dat nu 't kwaad, en bestaat dààr in zyne misdaad?

PIET.

Myn Heer denkt ja en zo denken ook al zyn Vrinden die al veel in getal zyn, maar inzonderheid in Amsterdam zich bevinden. —— Men heeft nu uitgestrooit om dat hy was uitgescheiden met schryven, en zoo als ze dachten in 't vervolg dit wel zou laten blyven, dat hy quasi was gestorven door de schrik van een Advertentie in de Diemermeersche Courant. —— Zoo is my de historie verhaalt van meer als eene kant.

BA-

BABET.

ô de Diemermeerfche Courant! wou men daar ftaat op maaken? —— Ik lees ze niet, maar dat hoor ik daaglykfch van myn volk, dat die Courantier een Leugenaar is, en dat hy over 't algemeen veeléer mag aangemerkt worden als een Pasquilfchryver, door een dollen yver gedreeven, zoo dat men zyn papier, in plaats van Courant, den naam van Libel wel mag geeven. --- Wat moet men dan verwachten van zulk een flechte vent, die volgens 't algemeen gerucht ftaat bekend, voor een, om overfpel gedeporteert Predikant, die nu om te konnen leeven, het fchryven heeft genomen by der hand. --- Je moet my gelooven, als hy niet verlegenwas hy zou wel anders praaten en de Patriot wel met vreede laten.

PIET.

Dit heb ik ook wel gehoord, maar 't doed niets tot de zaak en is my onverfchillig —— ik ben in alles goedwillig. —— Nu om voort te gaan, dat overlyden van den Patriot is maar een enkel verdichtzel, want ik weet van goederhand, dat de goede man noch leeft, en noch fterker dan voorheen, zich teegen zyne vyanden aankant, dat hy zich hier dichter by bevind dan iemand wel denkt. —— Zelf is my verzeekert, dat hy ten fpyt, van elk die 't benyd, wel ras weêr zal fchryven, en liever zou fterven dan niet by zyn oud gevoelen blyven.

BABET.

Wel waartoe dient dan die Begraafnis, die Lykbriefjes die rondom verfpreid zyn, en zoo als men zegt tot zyn uitvaart bereid zyn! indien de man noch leeft, en zoo als gy zegt daar van blyken geeft?

PIET.

Och! gy begrypt het niet. — 't Is alleen maar om hem en zyne Vrienden fchande aan te doen, en om fommige luiden die Vrienden zyn van den Patriot, in hun bezittingen te benadeelen en te brengen ten fpot.

BABET.

En op wie is die wraak gemunt?

PIET.

In de eerfte plaats op den Drukker en Uitgeever van zyn Gefchrift, —— op wien ze zeer verbitterd zyn, gelyk je nagaan kunt: —— en lukt het daar, dan loopen 'er noch verfcheide andere lui in den Haag veel gevaar.

BABET.

En hoe zal het begin van de Historie weezen? —— Lieven Hemel! de enkele gedachten doen my beeven en vreezen.

PIET.

Kyk! ik stel in jou vertrouwen en daarom zal ik je de gansche zaak, het gantsche voorneemen ontvouwen. —— Maar laten we eerst noch eens drinken, nu (*by kust haar.*) lieve meid!

BABET.

Kom, kom, geen malligheid. —— Myn hooft staat daar niet na, (*by kust haar weer.*) —— vertel liever voort.

PIET.

Dat is warentig rondom lekker. —— Nu, om voort te gaan, —— je moet dan weeten, (maar ik zeg en heb het je noch eens gezeid, ik vertel je alles in vryjegheid.) dat Myn Heer, —— maar wat is dat? —— Ik hoor gerucht, —— (*'er word geschelld,*) —— zou Myn heer al weêrom zyn? —— Berg je achter deeze scherm, houje maar stil, ik zal alles wel schikken; maar dat waarschouw ik je, je moet niet kikken noch mikken.

BABET.

Ik wenschte dat ik t'huis was: dat harde schellen doet my schrikken.

TIENDE TONEEL.

PIET PRUL, JAN VUILNEUS, GRIET, JEENA, TWEE LIEDJESZANGSTERS, KEES PLUG EN LOUW SNYBEK. *Alle gelyk dringende op het Toneel, eeven na dat Babet zich verschoolen heeft.*

KEES PLUG.

Daar zyn we nou! —— hebje nou schielyk voor ons wat te vreeten en te zuipen —— als je niet ras klaar bend mag je wel schielyk in je m... kr..... Maak me haast Sinjeur, want wachten is onze gewoonte niet. —— breng, voor dit, en voor dat, alles voor den dag jou stinkenden reekel!

PIET PRUL.

Myn Heer is niet t'huis en laat my in de pekel.

LOUW SNYBEK.

Jouw heer niet t'huis! wel noch mooijer Comedie. —— Spreek anders, schurk, of verwacht aanstonds een Tragedie daar jy de hoofdpersonagie in zult zyn. —— Jouw heer niet t'huis! —— K.. ons niet, —— zyt by tyds gewaarschouwt, eer het je te laat berouwt! —— Jouw heer niet t'huis! —— en we komen zoo'n verre reis doen! —— Ik zegje kaerel, —— beef voor de gevolgen! —— ik ben driftig, maak my niet meer verbolgen, breng voor den dag, —— wyn, —— bier —— jenever, al den duivel te gelyk, want wy zyn Amsterdammers en dat zal je ondervinden: kyk! als je 't niet gaauw doet, zal ik met deeze pen (*by trekt zyn mes*) jou mallen drommel overtuigend toonen dat ik Louw Snybek ben, die zich door niemand laat hoonen.

PIET PRUL.

Ik zal alles haalen wat gy hebt gezegt. —— Wees doch maar te vreeden Myn Heertje, ik ben maar de knecht.

LOUW SNYBEK.

Ja, Ja, loop maar schielyk heen of ik zal je beenen maaken jou schobbejak! —— ten eersten weerom of ik zal je b......... raaken. (*Piet binnen.*)

JAN VUILNEUS.

Wat denkje dáár van? Wy komen hier als 't fatsoenlyke luiden betaamt, onze komst was beraamt, —— wy zyn genoden en ontboden, —— wy hebben attestatiën mêe van Amsterdam. —— Goede mondkost was 'er ons belooft, ze hebben ons voor die tyd van onze kostwinning berooft, en we hebben, door met die vervl...... nachtschuit te reizen ons afgeslooft. Helder zouden we getracteert worden. —— De belooning zou uitmuntend zyn. —— We zouden kunnen krygen al wat we maar begeerden, bier, jenever en wyn. —— En nu we komen is Myn Heer quansuis niet t'huis. —— Zoo ze ons daar mêe denken te paaijen, hebben ze grootelyks abuis. —— Ik voor my wil wel van de party afzien als we eerst helder ons hebben doen regaleeren. —— Wat bruid het ons of dien Heer of de Ouderwetsche Patriot zal triompheeren, —— dat raakt my niet aan myn kouwe kleêren. —— Maar dat wil ik wel zweeren, om

zul-

zulke malligheeden een ander voortaan af te leeren, dat men my volkomen zal moeten contenteeren. —— Zoo denken zeeker ook de Dames en Heeren?

KEES PLUG.

Ja daar ben ik mee te vreeden maat, maar wy moeten hier eerst ter deeg onze rol uitspelen, 't gaat hoe het gaat, en hebben 't geen 'er toe staat.

LEENA.

Ik geef 'er anders den hooi van, als we maar betaald worden. —— Ik kom om 't liedje, —— den Drukker is reeds gereed, en om schielyk geholpen te zyn heb ik noch een paar zesthalven aan de knechts besteed om ons schielyk te helpen, —— de d.... zal de Heer en zyn knecht haalen, zoo we bedrogen zyn en zoo men weigert onze moeite en kosten te betaalen.

GRIET.

Ze zellen by min z... aan my geen makkelyke tas ontmoeten, voldoen ze my niet, ik zal ze met de tien geboden op haar bakkes groeten: —— ik zeg het is geen braave loi werk om met eerlyke loi zoo te doene. —— Myn man versoimt twee partyen by moeder Kasseboom, —— jeloi weet wel wie ik meen, vooraan op 't Fransche Pad en die hy reeds aangenomen had. —— De een was aangeleid door een Loodgieter en de andere door een beunhaas-makelaar in foiker, twee van onze beste Vrinden, die geen andere gedachten hebben of we zullen 'er ons laten vinden. —— Zoo loopen al onze zaaken in 't riet, dat doenenze.

LEENA.

Wel nou, dat doene dan de myne ook niet. —— He? maar ik zal 'er haring of koit van hebben, ze zullen myn niet k..... die Haagsche prullen.

LOU SNYBEK.

Hou je smoel toe, daar komt onse maat, misschien dat het teegen onze gedachten noch goed gaat.

ELFDE TONEEL.

DE VORIGEN PIET PRUL, *met een mand Flessen en Kelken, zoo veel hy kan dragen.*

PIET PRUL.

Zie daar Heeren en Daames, neem daar genoegen mee by provisie (*stil*), Ik vervloek je Clandisie. drink hartig.

JAN VUILNEUS.

Zoo dat kan komen. —— Avous maat!

KEES PLUG

Dat ſmaakt goed, de wyn is lekker. —— *(Hy neemt een andere Fles, die niet ontkurkt is.)* (Teegen PIET PRUL.) —— Hier honds-fot geef een kurketrekker. ——

PIET PRUL *maakt de Fles open, vervolgens drinken ze alle tot verſcheide ryzen.*

GRIET

Hebje nou wat te ſchaften, beſte maat?

PIET PRUL.

Wel omje daar omtrent de waarheid te zeggen, ik ben daartoe niet in ſtaat; maar zyt gy verleegen om geld? —— zie daar, —— Myn Heer heeft my gemeld, dat ik alle brave luiden van fatſoen moeſt helpen en goed doen, —— daar zyn een par dukaaten daar kunt gy je voor opdiſſen laten. —— Komt over een paar uuren wêer, —— *(Teegen Louw Snybek.)* Is 't zoo niet goed Myn Heer?

LOUW SNYBEK.

De borſt ſpreekt wel, wy zullen het dan by proviſie zoo maar laaten; —— wy moeten in alles reedelyk zyn en ſteegen kennen voor ſtraaten. —— Noch eens gedronken *(elk ſchenkt voor zich zelve tot verſcheide maalen toe.)* —— Hebje alle gehad. Kom gauw dan maar. —— Goeden dag maatje, ſtrak ſpreeken we je heer.

PIET.

Goeden dag vrienden. —— —— ô kom doch nimmer wêer.

TWAALFDE TONEEL.

PIET PRUL. BABET.

PIET PRUL.

Dat is waarachtig volkje, zoo als men zegt, tapze maar borgze niet, maar hier is het allebei in den ſtrikſten zin geſchied. —— Hier heb ik moeten tappen, goede woorden moeten geeven en my onderwerpen aan de wetten die ze my hebben voorgeſchreeven, — en by dit alles noch een paar dukaten toe. —— dat is vervloekt Janhagel! —— moeſt ik zoo blyven leeven, was ik

ras

ras myn leeven moê, kom voor den dag BABET en laten wy de schrik van ons hart drinken. *(Babet komt van achter het scherm.)* —— Lieve Meid ik ben zoo ontsteld.

BABET

En ik waarlyk niet minder, —— ik vreesde dat je van dat rapailje noch zoo ras niet af zoud raaken. —— Och lieve Piet, bemoei je toch nooit meer met zulke vuile zaaken. —— Gy hebt, om hun af te scheepen, het zeer verstandig overleid. —— Kom jongen, nou drink ik van harten je gezondheid.

PIET

'k Bedankje myn lieve Babet, dat vertroost my: een lekk're zoen en een dronk verband al myn smart, en steekt my een riem onder het hart.

BABET.

Nu geene gekheid meer, het moet by 't zoenen blyven, anders zou je my schielyk den huis uit dryven: —— vertel nu het overige maar voort, ik moet heen en heb reeds langer uit geweest als het behoord.

PIET.

Om dan kort te gaan. —— ik kan noch naauwlyks van schrik en ontsteltenis op myne beenen staan, en weet niet eens waar ik in myn verhaal ben gebleeven ——. laat ik my eens herinneren —— ja: —— Myn Heer is verbazend verbitterd op die zoogenoemde Patriot, die, zoo als ik van onpartydige lui hoor, niet minder is als zot, denkelyk om dat die man hem in zyn zéér heeft getast en in zyn wangevoelens verrast; en zoo als ik verneem, zyn 'er meer dan duizend zoo in Amsterdam, die eeven eens denken en om de Patriot te benadeelen dagelyks hun harsens krenken. —— Van dat soort heeft men hier ook, maar zeer weinig, doch myn Heer is 'er een van, en daarom zoekt hy die luiden die contrarie met hem denken te onderdrukken, 't geen ik voorspel dat toch niet zal gelukken, —— de Patriot is eigentlyk voor onze Prins en den Hartog moetje weeten, en daar zyn de Amsterdammers, ZONDER DAT ZE DE MINSTE REEDEN VAN HUN HAAT KUNNEN GEEVEN, zeer op gebeeten. —— Ik bemin de Prins en elk die hem dierbaar is uit grond van myn hart, daar wil ik voor sterven en storten myn bloed, en al was ik zoo ryk als Myn Heer

opoff'ren al dat geld en goed. —— Ja dat betuig ik met een oprecht en zuiver gemoed.

BABET.

Zulke taal mag ik hooren, —— Nou bemin ik je eerst uit grond van myn hart. —— Nou kus ik je zelf myn lieve Piet! —— die anders denkt als jy daaromtrent, geloof my, waarachtig, deugd in 't geheel niet. —— Ik heb meenig uur van myn uitspanning met leeren versleeten, en dus ben ik, hoe onnozel ook, ten klaarsten komen te weeten, dat wy de verplichting die wy aan 't huis van Oranje hebben nooit of in eeuwigheid mogen vergeeten. —— Ik ben niet gewoon om te vloeken, maar dat wensch ik hun toe, die anders denken, dat de wraak des Heemels hun mag bezoeken, en krenken!

PIET.

Ik ben van dezelve gedachten, en ben bly dat ik dit ook van jou hoor; wy hebben dus, met den Patriot, de rechtmatige zaak voor. —— Hy is de reeden waarom men dus werkt en doet, op dat hy en zyn Familie schande ontmoet, —— daarom heeft men dat begraafnisbriefje en lyk cedul in de waereld weeten te krygen, 't geen hier in den Haag, zoo als ik zeeker weet, is gedrukt, gelyk ik ook wel weet wie van 't Lykdigt den schryver is, die om zyn mislukte vryerey in een dollen yver is. 't Is die lange magere jongen die op de trappen van de zaal dagelyks maakt zulke kromme sprongen: maar dat moetje vooral zwygen, ik wil niemand tot vyand krygen. —— Myn Heer heeft voor het overige een party geld aan het Janhagel doen uitdeelen en een maaltyd onder de Uileboomen, voor de uitvoerders van zyn orders, laten bestellen: daar zal een party volk op de been zyn om zeekere luiden hier in den Haag te atacqueeren, hunne huizen te molesteeren, en, bereiken ze hun oogmerk, te ruïneeren.

BABET.

Ik vrees voor de gevolgen, beschouw ik de zaak zoo als die weezendlyk is, dan is je heer zeer verre de plank mis; ik zie hem niet anders aan dan als een verstoorder der gemeene rust, die oproer wil maaken en die zich dus ophoud met versocijelyke zaaken. —— Ik heb medelyden met de man en bemoei jy 'er je zoo weinig mee als maar eenigzints mogelyk zyn kan.

Eggers.

PIET

PIET.

Dat is ook myn voorneemen, ——— denkje dat ik my in gevaar zal ſteeken? ——— dan ben je mis, ——— je moet daar je hoofd niet mêe breeken; 'er is geen zwarigheid voor de hiſtorie, misſchien breng ik Myn Heer noch wel te recht, en dan handel ik immers, als 't betaamt, èèn getrouwe knecht. ——— Hy heeft reeds zoo veele dukaten geſpendeert aan die hiſtorie dat het my altoos zou verdrieten, indien 'er voor my ook niet wat zou overſchieten. ——— Ze zouden toch weg zyn geweeſt, 't is beſt dat ik ze bewaar. ——— Meid! ze komen zoo te pas in tyden van gevaar. —— En zoo de zaak anders loopt dan ik verwacht dan ſchei ik 'er uit, en ik neem myn toevlucht tot jou, dat is myn beſluit, om met elkander, 't geen wy hebben, te deelen, zonder verveelen kinderen te teelen en daar na te trouwen, gelyk het past alle eerb're mans en vrouwen, dat zal ons nooit berouwen. Wat zeg je daar van? ——— Ha! Ha!

BABET.

Dat ik je groet en heenen ga, 't is myn tyd.

PIET.

Noch eens gedronken, beſte Meid!

BABET.

Niet meer. ———

PIET.

Vaart wel myn Lief en zyt op my geruſt. (*ſtil*) Als men bemind, hoe bitter valt het ſcheiden. ——— Vaarwel myn lieve ziel! voor 't laatſt noch eens gekuſt.

EINDE VAN HET EERSTE BEDRYF.

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TONEEL.

De Heer ONRUST *alleen.*

Wel dat gaat alles naar wensch, hoe pryzen my myne Vrienden! welke verzeekeringen worden my gedaan dat alles naar onzen zin zal gaan! ——— die man daar ik zoo eeven geweest ben heeft my inzonderheid verzeekert dat ik de rechtmaatige zaak voor heb, en dat zoo wy ons oogmerk bereiken, wy allen naderhand, zullen worden bedankt van beiërlei kant. ——— Eerst moeten wy de andere party maar te onder brengen en daar is geen zwarigheid voor, ——— 't zal geschieden, 't moge buigen of barsten, ——— van welke sterke kanten worde ik ondersteund! waarom zou ik dan voor zwarigheid vreezen? hoe ik het ook beschouw, daar kunnen 'er geen weezen, ——— 't is waar 't kost my een stuiver geld. maar wat is dat, daar ik alles met woeker zal weêrom krygen en die lui, die my helpen, zullen bly zyn om maar stil te zwygen. ——— Dit is althans myn zéékere winst, dat ik myne Vyanden, — de Vyanden myner Vrienden een kool zal stooven, die zy nooit van my hadden verwacht of konden gelooven. ——— Maar de voornaamste winst is dat deeze daad, nooit in vergeetenheid gaat. ——— Welke blyde vooruitzichten! ——— Een man van myne sentimenten moet dit voor de grootste beloning achten, die hy althans in deeze troeble Nederlandsche waereld kan verwachten. ——— Maar laat ik roepen myn knecht, om te verneemen wat hy van zyn verrichtingen zegt. ——— (*Hy schelt.*)

TWEEDE TONEEL.

De Heer ONRUST, PIET PRUL.

ONRUST.

Wel Meefter Pieter! hoe is het met de zaak? is alles wel gegaan, is er iets geduurende myne abfentie gedaan? is 'er niemand geweeft die my fpreeken moeft? hebt gy iets nieuws buiten s'huis gehoord? antwoord my op alles voor de vuist.

PIET.

Een gek kan meeer in één minuut vragen, dan een wys menfch kan beantwoorden in verfcheide dagen. Ik pas dit eigentlyk niet op u Myn Heer! want gy zyt een man van verftand, dat weet ik van goeder hand, en dit blykt in al uw handelwys; maar ik zeg het maar zoo om dat het fpreekwoord 't zoo dicteert, en dit is my reeds van myn oude lui geleerd, dat hy die deeze fpreuken in den wind wil flaan, veeltyds zelfs oorzaak is, dat het hem zal kwalyk gaan. En daarom, Myn Heer! zal ik je zeggen dat. . . .

ONRUST.

Maar antwoord eenvoudig op myne vragen. Uw fpreuken kunnen my, dat verzeeker ik je, in 't geheel niet behaagen. Zeg my alleen is 'er iemand in myn abfentie geweeft?

PIET.

Ja. — Meer als één beeft. Want naauwlyks waard gy den huis uit of daar kwamen verfcheide menfchen, die voor 't uiterlyk aanfchyn voor menfchen moeften worden gegroet, maar waarachtig Myn Heer! 't was maar beeftengebroed, — 't waren Amfterdammers en dan ken je 't wel nagaan wat ik van dat drommelfche vee niet heb moeten uitftaan.

ONRUST.

Wat kan ik nagaan? — dat zyn de luiden eigentlyk geweeft die ik verwacht die ik, om myn belangen, hoog acht. — Ik hoop immers gy hebt ze de behoorlyke eer aangedaan en niet ongetroost laten gaan? — Gy hebt hun wel ontfangen, — en gezegt dat ik om

hun te zien was in 't grootste verlangen. —— Dat zyn eigentlyk die luiden daar ik myn meeste vertrouwen in stel, en dus die hun veracht, wensch ik waarachtig in de hel. —— Dat zyn de luiden door u beesten genoemt daar gy zoo op smaald, die my helpen moeten en myn oogmerk tot het gewenscht einde zullen brengen: geen lastertaal kan ik omtrent die menschen gehengen. —— En hoe heb je ze onthaald?

PIET.

Wel heel goed, Myn Heer! zy kwamen in, zy vroegen na u, erkend voor hun patroon, de een zei, is dit nu 't loon voor onze moeite en zorg? men bleef in Amsterdam hun borg dat zy hier zouden kunnen teeren, en lustig op uw kosten smeeren en nu waard gy niet t'huis: dit mishaagde hun ten uitersten, en dit vonden zy niet pluis, 't geen eindelyk gevolgt wierd van een heftig gedruis.

ONRUST.

Wel gingen zy weer weg.

PIET.

Ja zeeker, maar niet voor dat ik een party brutaliteiten van hun had moeten uitstaan, de een dreigde my te slaan en de ander my te snyden en te steeken, ik heb meer uitgestaan, dan ik thans noch in staat ben om uit te spreeken. —— 'k Moest alles voor den dag brengen —— en stond in de grootste benaauwdheid des waerelds als een gek te kyken, en wenschte hartelyk dat ze maar mogten heen stryken.

ONRUST.

Wel hoe liep het af?

PIET.

Hoe het afliep? —— dat zal ik je zoo aanstonds zeggen. —— In den grootsten haast bragt ik hun een party Flessen wyn, in hoop dat zy daar mee, te vreeden zouden zyn; maar 't was 'er ver van daan, de heeren verkoozen niet te gaan zonder u vooraf te spreeken: ik was waarachtig bang dat zy my den hals zouden breeken; wat zou ik doen? Zy keeken my zoo verschriklyk aan dat ik 'er thans noch van beef: ik zal 't nooit vergeeten zoo lang als ik leef. —— Eindelyk wilden ze te eeten hebben, en dit kon ik hun niet bezorgen. —— Met goede woorden, en door mooi te praten, kreeg ik hun zoo ver, dat ze zich lieten paaijen

met

met een half douzyn dukaten, daar voor zouden ze zich in een herberg laten regaleren en zoo ras als Myn Heer t'huis was wêer herwaard keeren,

ONRUST.

Wel nu, dat is wel: gy toond uw moed, gy hebt die zaak zeer wel getracteerd, —— dat doet my goed

PIET.

Ja Myn Heer, maar de beurs is nu leeg.

ONRUST.

Zie daar is myn fleutel, gaat boven, en haal een zakje, 't legt vooraan in myn Kabinet, dat is wel voorzien: gy behoeft in deeze omftandigheeden na geen bagatellen te zien. Maak maar dat alles wel is en blyft t'huis, ik kom op 't ogenblik weêrom, en zoo 'er de een of ander na my vraagt laat hem wachten.

PIET.

Zeer goed Myn Heer.

ONRUST.

Hoe laat is 't nu?

PIET.

Quartier over achten.

DERDE TONEEL.

PIET PRUL, *alleen.*

Ja ga maar heen goede Heer! ik zal terwyl alles wel fchikken. —— Dat is weêr vier dukaten gewonnen en dus in voorraad zoo veel zy weer gefponnen! —— zou ik niet wel zot weezen indien ik geen gebruik maakte van de gunftige tyds omftandigheeden? my dunkt ja —— *(by houd de ontfangene beurs in zyne hand.)* dat is weer een nieuwe bezending, —— die beurs is wel voorzien. —— Tegen alle onverwachte tusfchenbeidekomende omftandigheeden, zal het beft zyn dat 'er maar een goed gedeelte is uitgenomen. — —— Zie zoo! —— dit zal by geleegenheid wel reis heel goed te pas komen. —— Maar wie komt daar? ha! 't is Myn Heer de Poëet! met welk een graviteit komt hy aanftappen, 't is of hy de gansche kamer in duigen wou trappen. —— Men behoeft niet te vragen of het zulke luiden thans wel gaat.

VIER-

VIERDE TONEEL.

POËET, PIET PRUL.

PIET PRUL.

Zoo, zyt welkom heer Poëet, heb je de zaakjes geklaart?

POËET.

Ja. —— Maar 'er is iets dat by my zwarigheid baart. —— Uw heer heeft my bevoolen om het lied te schoeijen op denzelven trant, als dit Lykbriefje, 't geen ik je met een nu ſtel ter hand. —— Maar na dat ik 't heb geleezen en bedacht, heb ik het my onwaardig geacht om op zulk een vuile trant te ſchryven, ik heb een Vaers in plaats van een Lied, gereed gemaakt. —— Daar is het, —— behaagt het hem niet, dan moet hy 't laten blyven. —— Dan zal ik 'er een ander meê gerryven: 't is meer ten voordeele dan ten nadeele van den Patriot, en zoo ik het anders gedaan had zou ik gehandeld hebben als een ondeugende zot, foei! zyn eevenmenſch zoo te behandelen! —— ik laat al die lui welke daar deel aan hebben, maar wandelen, zy zullen haar loon wel krygen, ik zal verder maar zwygen, is 't nu niet, —— hier na.

PIET

Wat drommel vent! denkje dat ik hier voor je zot ſta? —— Je hebt op je genomen om een lied te maaken na myn heers begeeren en in plaats van dit te doen zel je hier ons onze plichten komen leeren, dat lykt waarachtig wel ſcheeren. —— Waarom hebje dit niet van te vooren gezeid, toen was het je tyd, —— maar nu is het te laat.

POËET.

Ik lag in al jouw praat, geef my maar ſchielyk op hand een dukaat, de reſt zal ik van je heer wel krygen, voor 't overige ſpot ik met al jouw ſchelden en drygen.

PIET

PIET.

Wel wie heeft van zyn leeven gehoort zulk een praat? — Hy doet het kontrarie van 't geen hem geordonneert is, en vraagt toch een dukaat? — daar, vent, loop met je rymery voor St. Felten. (*Hy werpt hem 't papier toe.*)

POËET.

En ik zeg jou dat hier de drommel zal ryën op ſtelten, zoo je my myn geld niet aanſtonds geeft. — Ik zweer je op myn woord, en zoo waar als je leeft, dat ik aan Hooger Hand kennis van je heers bevel zal geeven, en daar moog jy en je Patroon allebei wel voor ſchrikken en beeven; want zulke dingen daar uw heer my toe verzocht heeft, geſchikt om een oproer te verwekken en brave luiden tot hunne ondergang en bederf te verſtrekken, zyn hier niet getollereerd. — Verkies maar ſchielyk het beſt en betaal my eer ik my tot den weg der Juſtitie heb gekeert.

PIET.

Jy bent een raare knaap, — (*ſtil*) duivelſchen aap. — daar — is 't nu wel?

POËET.

Ik groetje.

PIET.

Loop met je groetenis naar de hel.

VYFDE TONEEL.

PIET PRUL. *alleen.*

Wel zyn we ooit op een impertinente wys gefopt en bedroogen, dan is het te deezer tyd: en wat wou ik doen? hy heeft de dukaat ondertuſſchen beet, ergo ik ben hem kwyt. Maar goede raad was hier duur, als ik de waarheid zal ſpreeken, dan maaken al die hiſtories my 't leven zuur. Dat klein mizerabel ventje zou ons de kool gebakken hebben en wie weet wat de gevol-

volgen dan zouden zyn geweeſt? Hy mag zoo klein zyn als hy wil, 't is toch een vuilaardig beeſt, dus was het beſt dit maar over te ſtappen en hem te vreeden te ſtellen, maar of myn heer wel aan die kant zal overhellen; —— daar twyffel ik zeer hartlyk aan: —— Ik denk 't zal in 't vervolg wel erger gaan, ja 'k vrees voor meer hiſtories van dezelve natuur, —— het zoet dat de luiden als myn heer genieten is toch zéér vermengt met zuur. —— Men zou zeggen waar hebben de lui ſmaak in om zich in zulk een omſlag te begeeven; Myn heer is immers een man die als een Prinsje geruſt kon leeven, gezeeten onder zyn wynſtok en vygenboom, gelyk de Schrift wel zegt: ik voor my, in plaats van zoo te leeven en my in zulk een omſlag te begeeven, gaf den hooi van heer te zyn, en was liever knecht. —— Maar daar komt myn heer: de man is opgeblazen en ziet er zeer verwildert uit, is toch gantsch niet warm.

ZESDE TONEEL.

De Heer ONRUST, PIET PRUL.

ONRUST.

Wel is dat loopen, ik zweet 'er van, is 'er wat nieuws Piet?

PIET.

Neen myn heer! niets van veel belang is 'er geſchied. Alleen is 'er de Poëet geweest, die my deeze papieren heeft ter hand geſteld, die door my —— voor uw reekening, —— zyn betaald met contant geld. —— Zie daar zyn ze, Myn heer. Hier over, als je ze geleezen hebt, ſtraks meer.

ONRUST.

Wel daar ben ik bly om, ik was al ongeruſt dat hy zyn

zyn woord niet zou houwen, ik weet het by ondervinding, op Poëten kan men niet veel vertrouwen, dus valt dat weder wel uit, voorſpelt my een goed beſluit, verminderd myne ſmart en licht een pak van myn hart. — Kom laat ik ze gaauw leezen en loop jy maar terwyl om den drukker die my door de Poëet is aangeweezen.

PIET.

By wie myn heer?

ONRUST.

Wel dáár, de tweede ſtraat daarje aankomt als je recht uit gaat aan déézé kant, de eerſte deur van 't hoekhuis aan je rechte hand.

PIET.

ô Dan zal ik het wel vinden en hoef dus niet te zoeken: zyn pothuis is rondom beſtapelt met boeken. — Hoe is zyn naam ook? om zeeker te zyn, dan ga maar heen.

ONRUST.

Hoe kunt gy my met je vragen zoo plagen, gy hebt hem wel hondert maal hooren noemen en meer boodſchappen voor my by hem gedaan dan een.

PIET.

Ja dan weet ik het wel dan is het Hans Vouwbeen. — (*ſtil.*) — „ laat hy 't gedicht maar leezen, ik „ wil 'er liever niet by weezen, eer ik weerom kom „ dat weet ik zeker wel vloekt hy al de duivels uit de hel.

ZEVENDE TONEEL,

ONRUST *alleen.*

Wel wat ben ik nieuwsgierig, kom laat ik maar ſchielyk het couvert openen.

Dit

Dit doet hy en brengt voor dag een Folio toegevouwen boekje in goud papier zeer netjes toegestrikt met roode, blaauwe en witte linten. ——

Het ziet 'er op het oog althans wel uit: 't is of dat volk het goud papier had, het vel om een duit. —— Maar wat beteekenen al die strikken en kwikken? —— doch laat ik daar myn hoofd niet mee breeken, 'k zal dat wel verschikken, veranderen en dat oranje, blange bleu verkeeren in 't neederige zwart, dat is vry wat beeter overëenkomstig met de gevoelens van myn hart. —— Maar wat zal ik zeggen? ze denken je moet het toch betaalen, op dat lint, op dat papier weeten ze al weer haar winst te haalen: nu 't kan toch nou niet anders weezen. —— Wist ik maar myn bril ik viel direct aan 't leezen: maar zonder dat behulp zal 't echter toch wel gaan. —— Dat ventje schryft duidlyk ik hoop dat het Lied my maar zo wel zal aan staan..... Welk een Titel! —— een gantsch vel vol geschreeven? —— wat heeft hem tot dien omslag gedreeven? —— kom ik reciteer het hard op. —— ik voor my, denk dat dit meerder kracht geeft aan de Poezy. (*Hy leest.*)

TER

TER EERE
van den BRAVEN
en
In naam alſints ONSTERFLYKEN MAN,
Een Man aan allen kant
Uitmuntend in Deugd, in Getrouwheid, en in Verſtand;
en die daarom,
By elk getrouw Ingezeeten geëerbidigt word
in NEDERLAND.
Een Man, die zonder eenige baatzuchtige oogmerken,
of voor hem of zyne Vrienden, eenig voordeel te bewerken;
Sommigen zyner Landslieden, daar ze zoo
ongelukkig blind willen zyn,
de ſchillen van hunne oogen, uit zuiver meede-
lyden, tracht te lichten,
Om *nog al meer* daaden van menſchlievendheid
te verrichten.
Een MAN,
Die naar de Wetten in 't Euangelium gegeven,
zal volharden en daarin ſterven en leeven.
Die naamlyk
Zyne Vyanden, in plaats van te haaten, bemind,
en tracht goed te doen.
Om, is 't in zyn vermogen,
Hunnen aannaderenden Ondergang te verhoeden:
Die, In zyn' Ouden dag, noch voor hun Bid,
Dat Hunne dwaasheid moge worden vergeeven!
Dat hunne harten geraakt worden om in 't vervolg ver-
ſtandiger en voorzichtiger te mogen leeven!
om dan, met Vereënde Krachten,
Naar 't Wézendlyke heil te trachten
Van 't DIERBAAR VADERLAND;
't Geen thans beſprongen word van meer dan éêne kant.
Dan blyft het noch bewaard voor verd're roeſt en mot.
Deez' Man is eigentlyk
den
OUDERWETSCHEN NEDERLANDSCHEN
PATRIOT,
Van wien ik ned'rig wenſch dat 't hem niet moog' mishagen,
Dat myne Zangeres dit Vaars hem op koomt dragen.

C Wat

Wat duivel scheelt het de vent in zyne harssens, is hy dol of zot. —— Is dat het liedje dat morgen langs straat moet worden gezongen over de begraafnis van die Ouderwetsche Patriot? Wat zal ik daar van maaken, 't loopt warendig hoe langer hoe zotter met al myn zaaken. —— Maar ik zie het al, — 't is drommels mal: —— dat volk is pro en contra: als ze maar geld verdienen en gezeeten kunnen blyven, dan is het hun eeven veel, voor wie of waarover zy schryven. —— Nu zal hy een Vaers hebben moeten maaken ter eere van den Patriot; de luî die dit wilden hebben, zyn net zoo verkeerd als ik, en hebben zich geadresseert by een duivelsche zot: dus is dit recht contrarie van het myne. —— en door het babb'len van myn knecht en het lichten van den beeker, zal hy een verkeerd gedicht hebben overgegeeven, —— dat is zeeker. —— Maar hier ziet men de laagheid aan van zulke luiden. —— ô Broodschryvers! ô Broodschryvers! wat zyt gy lafhartige zielen, ik wou dat ik in staat was, om die Poëet en jelui allemaal te vernielen: 't spyt my dat ik den titel heb geleezen: 't gedicht doet my noch meer vreezen: dus zal ik, om dat in te zien, my zeeker wel wachten. Hy die 't gemaakt en hy die 't besteld heeft, zal ik eeuwig verachten. Als ik myn gezang, 't geen misschien en denkelyk wel zoeker in andere handen is, en daar myn knecht, zoo als ik weet, een dukaat aan heeft besteed, maar in myn macht kan krygen, zal ik die duivelsche vent zoo wel als den Patriot doen zwygen, en ik zal dit stukje met al die vervloekte linten aan 't vuur opofferen, en die kromme Poëet daar ik maar kan of mag, vervolgen. —— 'k ben zóó verborgen. —— Maar daar is myn knecht met de boekwurm. —— Op 't uiterlyk oog schynt dit wel meê een guit, hy ziet 'er althans heel wonderlyk uit. —— Van de Poëet had ik noch al goede gedachten, maar van die knaap kan ik in 't geheel niets verwachten.

ACHTSTE TONEEL.

De Heer ONRUST, HANS VOUWBEEN, PIET PRUL.

HANS VOUWBEEN.

Myn Heer uw dienaar. Ik kom op uw begeeren om te

te mogen weeten wat gy my zult gelieven te ordonneeren.

ONRUST.

Dat is zeer wel, — ik zal u zoo aanstonds spreeken. — Maar jy. Sinjeur! jy hebje wel uitgesloofd niet waar? Nu sta je of je gek bend. — Zie daar — je hebje een verkeerd gedicht in de hand laten stoppen, — 't lykt waarachtig wel foppen. — ik wou dat jy en die Poëet in 't vervolg, wat beeter je dingen deed en paste op je zaaken.

PIET.

Ik heb wel gevreest myn heer, dat gy u moeijelyk zoud maaken, maar 'k bid u, hoor my spreeken: — dat gedicht of liedje zoo als gy 't gelieft te noemen, en 't geen ik aan u wel zien kan, waardig te verdoemen is voor u geschikt, myn heer! — die eige Poëet, geloof my op myn eer, is een rechte snoeshaan en een leelyke Kabouter: — ik kan je betuigen dat ik van myn leeven niemand stouter en asfuranter geld heb zien afpersfen dan my deezen morgen is geschied; en geloof my myn heer, had ik u, my zelve en de gantsche boel niet in 't verdriet willen helpen, dan had ik hem een dukaat voor dat papier moeten weig'ren.

ONRUST

Zal de gekheid dan noch hooger steig'ren? ik zeg je kaerel dat vaers is verkeerd, het is 't contrarie van 't geen ik heb begeert: — dit is een Lofdicht op den Ouderwetschen Patriot. — Jy en de Poëet, jylui bent allebei zot en hy is een schurk daarenboven.

PIET.

't Is toch een bedroefde zaak dat je my niet wil gelooven! aan wat kant, myn heer gy ook de zaak beschouwt en weegt of wikt, dit vaers is, zeg ik noch eens, voor u alleen geschikt. — 't Is geenzints geen abuis, — ik was bly dat ik die vent had uit den huis. — Hy dreigde en zei met korte woorden, dat, zoo ik hem, gelyk 't behoorde, niet ras voldeed dat hy alle onze zaaken aan Hooger Hand bekend zou maaken. — Geloof my, myn heer! die eige vent is niet zot, en 't geen gy nooit gedacht had, hy geen vyand is, maar een vriend van den Patriot, dus benje van rondom bedot.

ONRUST.

Wel dan ben ik maar leelyk gedraait en ſta nu drommels bekaait, hoe zal ik het dan ſtellen waar kom ik aan 't lied?

VOUWBEEN.

ô Myn heer! als dat het meeſte is van uw verdriet, heb dan geen zwarigheid ik zal u wel geryven, zyt volkomen geruſt dat ik wel zal zorgen om niet in gebreeken te blyven van aan uw oogmerk te obediëeren, —— ô ik dien verſcheide zulke heeren! —— Ik weet op welk een trant het weezen moet en waar het voor moet dienen; ik zal 't in order maaken, ik ben ficuur in myn zaaken, ik zal het drukken. —— 't is immers beeter Myn heer! dat men zich met braave lui ophoud dan dat men zich adresſeert by zulke krukken als deeze manke Poëet, die je nu voor een dukaat, zoo ſchandlyk heeft bedrogen.

ONRUST.

't Is waar, —— kom berg dat ſlecht papier momentlyk uit myn oogen: — verbrand het, roei zulk ſoort van ſchrift door vuur en vlammen uit! —— Die drommelſche Poëet dat is een rechte guit.

HANS VOUWBEEN.

Nu, Mynheer! zal ik dan maar voort gaan, en 't vaers laten maken? Want om ſpoedig aan 't drukken te geraaken, moet ik haaſt maaken met de zaaken.

ONRUST.

Ja wel, ga jy je gang maar, doch laat my een proef zien eer je met het drukken begind: Doch ik zie u voor de man aan die na hy my wel begreepen heeft, zyn woord wel zal houden. —— Gy weet myn conſept en voldoe je daaraan, dan zal je met de beloning gantſch niet kwalyk ſtaan.

HANS VOUWBEEN

Daar ben ik niet ongeruſt voor Myn heer, —— maar om voorzichtig te zyn, zal ik het pak niet voor laat in den avónd t'huis ſtuuren: al was 't alleen maar om de buuren, wat leid een ander aan onze zaaken geleegen!

ONRUST.

Ik heb daar gantſch niet tegen je hebt daar gelyk in, ik vind het ook heel goed; daarenboven hebben wy de liedjes morgen pas nodig, om ze dus vroeger te wenſchen was overbodig, —— de vrienden die ze eigentlyk gebrui-

bruiken moeten, zyn dan hier, en misschien hebt gy, als drukker, ook wel plaisier om by 't gezelschap te compareeren. — Laat zien we zullen hebben zoo'n vyf-en-twintig of dertig Heeren, en eenige Dames, alle eenvoudige lui, jy kunt immers meê vrolyk zyn by al dit gebrui.

HANS VOUWBEEN.

Zoo ik het eenigzints kan schikken met myne zaaken, zal ik 'er my een eer van maaken, Myn Heer, om naar uw invitatie my te gedragen.

ONRUST.

't Is wel, —— 't zal my behagen.

HANS VOUWBEEN.

Myn heer uw dienaar.

ONRUST.

Goeden dag Vriend Vouwbeen.

NEGENDE TONEEL.

De Heer ONRUST. PIET PRUL.

ONRUST.

Gaat heen, en laat my een weinig alleen, (*Piet vertrekt.*) —— Myn hooft is op hol, die duivelsche Poëet maakt my schier razend en dol: 't is of 'er altoos, welk een rechtmatige zaak men ook voor heeft, iets moest komen tusschen byën om onze gemoed'ren van de zuiv're vreugd af te leyen. —— Ik meende dat de meeste menschen zoo dachten als ik, en daar was ik, ik beken 't, bizonder meê in myn schik; maar het teegendeel word my getoond door een armen drommel die van zyn vaerzen maaken moet leeven! 'k wil wel betuigen dat my dit een slag op het hart heeft gegeeven. —— Hy, een vriend van den Patriot! —— ik mag 'er niet aan denken! die historie is genoeg in staat om myne harssens te krenken, —— die vent is leeper als ik dacht, —— of iemand heeft verwacht, —— toen ik hem over eenige uuren, myn consept voorstelde, scheen het, dat hy volkomen naar myn gevoelen helde; maar nu spreekt hy op een rechtteegenstrydige toon. —— Zoo oud als ik ben, ontfing ik nimmer zulk een hoon. —— Wie weet

welk een pots dat ventje my noch 'zal draaijen: doch laat het loopen zoo 't wil, myn haan zal keuning kraaijen. — Ik heb 't 'er op gezet het moet 'er nu meê door, het ga dan ook zoo 't wil, ik waag 'er 't leeven voor.

TIENDE TONEEL.

ONRUST. PIET PRUL.

PIET PRUL.

Myn heer daar is een ontzachlyke boel volks op 't ogenblik hier gekomen, ik heb ze in 't salet gebragt, daar ze ongevraagt, ongeweigert, zoo veel als 'er plaats hebben kunnen krygen, reeds plaats hebben genomen. —— Wat zal ik doen? verkieſt Myn heer de vrienden beneeden te groeten, of wil ik zeggen dat ze maar à la familiaire hier by u komen moeten.

ONRUST.

Wie zyn het, wat is het voor ſlag?

PIET.

Dezelve discrete lui die deezen dag van Amſterdam kwamen, en aanſtonds by hun arrivement zoo veel vryheid namen, gelyk ik u heb gezeid en daar de ſchrik my noch van door de leeden leid. —— ô 't is zulk leelyk volk, gebruik, myn waarde Heer, gebruikt voorzichtigheid.

ONRUST.

Je lykent wel gek, die lui zyn alle brave Menſchen, die overkomen om my te dienen in myn goede oogmerken, 't was te wenſchen dat elk een zoo dacht en deed gelyk zy, dan was 'er wat goeds uit te werken. — zeg dat ze allen boven komen, ik ben zeer verblyd dat ik hun aankomſt heb vernomen. —— Maar hoor hier; — Zoo ras ze zyn gezeeten, moetje wyn en alles wat ze maar begeeren binnen brengen, en je moest vooral niet vergeeten ter deeg te ſchenken: hoe meer drank er in hun kop is hoe moediger zy my zullen bedienen op myn wenken. Dat is de zaak waar na ik verlang.

PIET.

'k Zal 't doen Myn Heer al wat gy gebied, wees voor my maar niet bang.

ELF-

ELFDE TONEEL.

ONRUST *alleen.*

Nu zal de zaak aan de gang gaan, cordaatheid van resolutie en presentie van geest moet my nu bezielen. Hoe tranquiler hoe beeter. —— 't Is waar 't komt my vreemd voor om met zulke lui familiaar te zyn en als afhankelyk 'er van te weezen, maar dit moet nu niet bedacht worden. —— De zaaken zyn nu te ver gekomen om te rug te deinzen. — Sta my by, ô sterke geest! die my tot nu toe heeft bezielt, en geef dat myne pogingen ten beste mogen uitvallen! —— Maar daar komen zy reeds. —— Hemel welk een boel!

TWAALFDE TONEEL.

PIET PRUL *vooraf, gevolgt van* JAN VUILNEUS, *die aan zyn linkerhand een Liereman heeft, daarna volgen drie Liedjeszangsters, welke geëscortert zyn door* KEES PLUG *en* LOUW SNYBEK, *wiens bakkes rondom met doeken bewonden is waar door het bloed noch heen druipt. Vervolgens naderen twee aan twee eenige Amsterdamsche Heeren en Dames, en eindlyk word den train besloten door het eerste soort van Jan Hagel uit 's Gravenhage.*

De Heer ONRUST *ontsteld, na dat hy met verbaazing het opgepropte Toneel beschouwt heeft, daar hy naauwlyks zelf plaats op vinden kan, schreeuwt uit al zyn magt.*

Welkom Vrienden!

 Nie-

Niemand slaat acht op hem elk is druk beezig met babbelen. —— Piet Prul komt binnen met kelken; brengt, met behulp van een meid, een mand met flessen wyn; daar elk wie 'er by kan komen van een zich meester maakt, en de fles aan den mond zet. —— 't Gedruis is ontzachlyk. —— Eindelyk kykt Jan Vuilneus, en wenkt den Liereman en geeft een sein aan de Liedjeszangsters: —— daarop zet hy zyn walthoorn aan den mond, en begint te blaazen: —— de Lier raakt ook aan den gang. —— De Liedjeszangsters verheffen hunne stemmen, en ten laatsten dringt 'er noch een kaerel door de meenigte heen, met een Doedelzak om den hals, die zyn Instrument accompagneert met de andere Muzikanten: —— dit maakt met elkander een geraas om dol te worden; terwyl de Heer ONRUST *geduurig teekens geeft van Piano, waarop geen acht geslagen word. Ten laatsten word dit Concert besloten met een Contradans, daar de Heer Onrust teegen wil en dank meê ingetrokken word, die gevallig tot zyne dame krygt een boerewaardin van 't Fransche Pad. —— Dit gedaan zynde, zegt*

JAN VUILNEUS.

Wel daar ben ik warm van, daar zal een dronk op smaaken. —— Hoezée, (*tot driemaal toe, 't geen door alle gevolgt word.*) Wel zoo Heer! wat zegje nou! (*tegen* ONRUST.) hebben we je niet goed volk meê gebrogt? heb je 't wel van je leeven zoo gedogt? —— Dat is by myn z... een boeltje by malkander dat om duivel noch dood geeft. —— Wees niet ongerust, je kykt zoo bekrompen. —— voor de Amsterdammers sta ik in. —— op 't Haagsche Kanailje, (de menschen kunnen goed zyn dat is waar,) kan ik geen staat maaken, maar ik beloof je op myn woord dat alles wel zal gedaan raaken; —— de zaak is klaar. ——

ONRUST *wil spreeken, maar* PIET PRUL *op het Toneel komende met een andere bezending wyn, slaat 'er niemand acht op hem: hy doet zyn best om door 't gedrang heen te raaken en van het Toneel te komen, daar hy eindelyk zyn oogmerk in bereikt, —— de anderen blyven en pleegen verscheide balda-*

dig-

digheeden, die hoe langs hoe grooter worden, na mate den wyn word ingezwolgen. —— Eindelyk word 'er gevraagt na den Heer ONRUST *om zyne orders te weeten.* PIET PRUL *verzoekt aan 't hooft der bende, 't geen blykt* KEES PLUG *te zyn, (of liever geeft dit door teekens te kennen, want het geraas is te groot, dan dat 'er iets verstaan kan worden.) om eens gindts en weêr in een andere kamer zyn beer te gaan zien. Dit word geaccordeerd, —— de andre hoel gaat ondertusschen als voren haar gang, in zoo verre dat sommigen van het Toneel stom dronken worden weggedragen.*

DERTIENDE TONEEL.

KEES PLUG. EN DE VORIGEN.

Stilte! —— Stilte! —— Stilte hondekinderen! Stilte zeg ik je noch eens, —— zel je voor den duivel je smoel houwen, of ik zel je als je generaal op een b........ wys 'er op touwen. —— Let op myn orders Kanailje! —— uitgezocht soort van 't Amsterdamsch en Haagsch Rapailje! —— Luister!

Onze Patroon, dat een braaf man is, heeft my in alles zyn orders gegeeven, niet alleen mondeling maar schriftelyk, waarna jyloi allemaal deezen dag zult moeten leeven. —— Komt tot dat einde van middag aan myn Logement, daar ik elk, wat hy te verrichten heeft zal maken bekend. Ondertusschen ben je gewaarschouwt om je wyslyk te gedragen. —— Nu zeg ik je verder dat het is myn wil en welbehaagen, om direct te marcheeren; en niet, voor dat ik het je beveel, te rug te keeren: geen van jouloi moet hier langer blyven. —— Maak je gereed. —— vertrek. —— moerhonden! of ik weet middel om je voort te dryven.

Zy gaan allen langsaam heen, sommigen rollen langs den vloer, anderen worden weggedragen. —— Het Toneel is in een disperaate toestand.

EINDE VAN HET TWEEDE BEDRYF.

DERDE BEDRYF.

EERSTE TONEEL.

De Heer ONRUST. PIET PLUG.

ONRUST.

'k Ben gantsch niet frisch, of schoon ik thans wat heb geslaapen ben ik echter noch zoo lusteloos en zoo vermoeid dat ik niet anders kan doen dan geeuwen en gaapen. —— Dat volk heeft meer leeven gemaakt dan ik immer had gedacht of verwacht, en omje de waarheid te zeggen Piet, dat leeven heeft my volkomen van myn stuk afgebragt. —— Hoe is 't gegaan by 't afscheid neemen; waren ze wel te vreeden, toonden ze zich noch al content.

PIET.

Dat is omje de waarheid te zeggen, Myn heer my zoo min als 't voornaamste gedeelte van 't illustre gezelschap onbekend. Want de meesten van de boel waren zoo beestachtig bestoven, dat al bezwoer ik het je, jy het noch nimmer zou kunnen gelooven: die noch eenigzints nuchter waren, hadden genoeg te doen met de stomdronkene tusschen hunne armen of op hun schouders weg te draagen; dus was 'er geen geleegenheid van spreeken: en wat gy my ook moogt vraagen, ik kan niet anders zeggen als dat de boel is heen gegaan; gelyk de premier Noble, op uwe order, met veel couragie en eloquentie, op myn heer's hooge order, hem deed verstaan.

ONRUST.

Is je niemendal belast.

PIET.

Ja die kaerel met zyn bewonden bakkes zei dat hy misschien eer de boel aan den gang ging, u nog eens zou komen spreeken.

ONRUST.

Eén is niemendal, maar den hoop was deezen morgen waarlyk te groot, de een riep my hier, de andere trok my

my daar, de derde gaf my een ſtoot; maar toen dat Janhagelſche Muziek begon meende ik van razerny te kreveeren: ik dacht by my zelve, hoor weet je wat, Dames en Heeren, zie ik kans om weg te raaken, zal ik het zeeker doen, en om dit werkſtellig te maaken kroop ik met een ſtil op handen en voeten achter hun heen. Dit gelukte my met veel horten en ſtooten; myn rechter been hebben ze zoodanig getrapt dat ik het niet zonder pyn kan beweegen.

PIET.

Ik wil 't wel gelooven en heb 'er niet teegen: maar je moeſt de boel eens gezien hebben toen ze weg waren, het zag 'er diſperaat uit: hier hadden ze geſpoogen en daar hadden ze 't noch ſlimmer verbruid. —— Wel vyfentwintig Fleſſen zyn 'er gebrooken, verſcheide van je beſte kelken hebben ze zeeker in hun zakken geſtooken, want ik kanze niet vinden, waar ik ook zoek in 't ganſche huis. —— Neen, Myn Heer, neem my niet kwalyk, dat ik het zeg, maar dat volk is niet pluis. —— En hoe zal het toch van avond gaan, als dat volk aan 't eeten is! ik dank 'er voor om achter de tafel te ſtaan, want ik vrees het zal 'er dan noch meer honden, ik heb deezen morgen reeds genoeg ondervonden.

ONRUST.

Dat zal ik je ook niet vergen als de hiſtorie geëindigt is, zullen wy ons maar eens laten zien, hun belooner en dan maar ſchielyk onze ſpillen bergen, dan kunnen ze zich zoo lang vrolyk maken met elkaar, tot dat het Nieuwe zich verwiſſelt met het oude Jaar.

PIET.

Zie zoo myn Heer! dan ben ik geruſt. —— Ik hoor iemand aan de deur, wie of daar mag weezen? —— ik hoor 'er naauwlyks aan ritſelen, —— of ik begin al te vreezen. —— De ſchrik is my door de leeden geſlagen. —— 'k Zal echter open doen. —— Maar 't is onnodig, zy weeten 'er buiten dat wel in te komen: daar is de man reeds, dus heeft hy my de moeite van beneden te gaan ontnomen.

TWEE.

TWEEDE TONEEL.

DE VORIGEN. KEES PLUG.

KEES.

Myn Heer daar ben ik nou al weer.

ONRUST.

Wel wat is 'er van je dienst myn Vriend?

KEES.

Ik kom je raport brengen, dat alles wel is, en of schoon myn kop, door myn geduurig zorgen en 't veel gebruiken op deezen morgen een weinig van zyn stel is, zoo kan ik je toch verzeekeren dat al je orders wel zyn geobserveerd, de een heb ik hier en den ander daar geposteert, alles zal naar uw bevel worden verricht, 't geen ik om u hier van kennis te geeven, niet anders aanmerk dan als een staaltje van myn plicht.

ONRUST.

Dat is goed: gy toond een braaf man te weezen, ——— daar zulk een generaal aan 't hoofd is behoefd men geen gevaar te vreezen; ——— ——— ik denk dat alles wel zal weezen.

KEES.

ô Myn Heer, wild daar maar geen twyfel aan slaan; dat ik onderneem van die natuur moet wel gelukken, ik heb een bende onder myn commando die voor niemand zal bukken. Ik vertrouw volkomen op hun moed, en 't overleg dat jy gemaakt hebt, keur ik in alle deelen goed.

ONRUST.

Wel ik ben bly dat ik van jou ook word gepreezen. ——— Zoo als gy wel kunt nagaan, de zaak kost my veel moeite, veel kosten, veel vreezen; maar zoo 't wel uitvalt dan kan jy en elk verzeekert weezen, dat 'er een goede belooning is te genieten: dus maak ik volkomen staat op uw overleg, ——— ——— zie my voor den man aan, die altoos zal doen het geen ik je zeg.

KEES PLUG.

Daar twyfel ik geenzints aan Myn Heer, ik zie u aan voor een allerbestig man die zoo voorzichtig en zoo wel handeld als iemand hand'len kan. Maar om myn volk in or-

order te houden, dienen de ſtraalen, der gulden zon wel op nieuw in hunne oogen te daalen. —— gy weet wel wat ik meen: ô dat geeft het volk zoo'n moed.

ONRUST.

Gy hebt gelyk myn Vriend, ik weet wel wat myn plicht is en hoe ik hier omtrent doen moet. —— Piet!

PIET.

Wat blieft u Myn Heer!

ONRUST.

Geef deeze Man reis een Ducaat of tien; ik zal je wel ſpreeken en dit als ik tyd heb op de reekening nazien.

PIET.

Waar van daan Myn Heer?

ONRUST.

Wel uit de beurs. —— Wat malle vraag?

PIET.

De beurs is leeg. —— Weetje dan niet wat 'er gepaſſeerd is van daag? —— dan heb ik die, dan weder een ander wat moeten geeven. —— Je weet wel Myn Heer hoe ik met dat volk heb moeten leeven, zoo dat ik volkomen blus ben. —— Myn voorneemen was om u van daag een reekening op te ſtellen.

ONRUST.

Al wat je nu zegt, kan je my naderhand wel vertellen; ga maar in myn bureau. —— Voor in de eerſte laâ zult gy een zak vinden, haal die 'er uit. (*ſtil.*) als ik je wel beſchouw benje ook maar een guit. Strak zal ik je nader ſpreeken. —— (*tegen Kees.*) verleegen moet je nergens om weezen in deeze omſtandigheid. (*by zucht.*) ik zucht, ik weet niet hoe 't komt. —— 't is of 'er iets zwaars, iets dat my benaauwd op 't hart leid.

KEES.

ô Dat is niets dat gebeurt wel eens meer, men kan daar geen reeden van geeven en je moet begrypen Myn Heer, dat je van daag door al je zorgen, wurmen en ſloven, en 't gezelſchap dat gy ontfangen hebt, noch daarenboven, zeer veel hebt uitgeſtaan. —— Je moet denken zoo als ik, alle waereldſche zaaken moeten haar gang gaan; hoe meer men zich daar tegen wil ſtellen, dit weet ik by ondervinding, hoe meer zorg, hoe meer naargeeſtigheid ons komt kwellen. —— Maar daar is uw knecht.

PIET.

PIET.

Zie daar Myn Heer daar is de zak (*stil*) dat zal schielyk mind'ren, die lui zyn voor niet hier niet gekomen, dat zyn waarachtig geen kind'ren; zy neemen en sleepen zoo veel als zy maar kunnen of mogen en dat moet men maar aanzien met goede oogen gedoogen. ——— Ik heb de bureau weder toegesloten Myn Heer als 'er zulke stooten wat meer aankomen dan bruid hy wis om veer. ——— Ik bedank voor de zorg, en daar heb je de sleutel.

ONRUST.

Wat scheel je, jou Hondsvot! wat bruid myn jou ge-reutel (doe 't geen ik je zeg en dan is het wel.

PIET.

[*Stil*] 'k Wensch al dit rapailje in 't diepst van de hel.

ONRUST *teegen* KEES.

Zie daar Vriend zyn de begeerde dukaten, ik vertrouw dat ze aan de zaak goed zullen doen, het overige zal ik nu aan uw zorg laaten. Ik hoop dat het door uw gedrag zal blyken dat gy 't wel meend. ——— Is 'er wat nieuws komt dan noch eens nader kyken, en doe my raport van 't geen 'er geschied, draag vooral zorg en mankeer daar-omtrent niet.

KEES.

Daar kunt gy gerust op zyn Myn Heer! 'k zal alles bezorgen. Ik ben uw Dienaar (*in 't uitgaan stil.*) Strak zie ik je weer.

DERDE TONEEL.

De Heer ONRUST. PIET PRUL.

ONRUST.

Weet je wat nou jouw zaak is Piet, dat je nou reis uitgaat, en zoo hier en daar op straat reis hoort en ziet wat 'er word gepraat zoo over 't een als over 't ander.

PIET

Dat heb ik ook al zoo gedacht Myn Heer, dus zyn onze gedachten egaal met malkander. ——— Maar als ik het zeggen mag, ik hoop niet dat je 't my kwalyk neemd, dan is dat iets dat my bevreemd, dat die Amsterdamsche lui hier zoo langs de deur zwerven en swaajen; de buuren hebben 't in den neus; ik kan je verklaa-ren,

ten, dat toen die KEES PLUG zoo eeven ging heen, dat ik de koppen by malkander zag steeken en vry veel volk was op de been.

ONRUST

Wat zwarigheid! wat zouden ze denken of begrypen! laten ze doen wat ze willen, laten ze hun barssens slypen, zy kunnen toch niet nagaan wat myn doelwit is. —— Neen, Piet, dat heb je mis, ga jy maar gerust je gang. doe 't geen ik heb gezegt, toon dat ge in alles zyt een eerelyke knecht, en kom maar ras weêrom.

PIET.

Zyt vry gerust Myn Heer, dat ik alles zal verrichten uw orders observeeren en verrichten na myn plichten.

VIERDE TONEEL,

ONRUST *alleen.*

Wat zal ik denken of zeggen? —— Hoe meer en meer ik de zaak beschouw en overweeg, hoe minder en minder ik kan voelen dat ik ben op myn deeg. —— Die zwarigheid, de nieuwsgierigheid van de buuren, hun achterdenken, doet myne moed krenken; —— al dat kyken en begluuren, doet my bevreest zyn voor wonderlyke kuuren. —— 't Is waar ik behartig het welzyn en doe alles tot my en myner Vrienden belang: — maar daar is toch zoo iets, —— misschien is 't conscientie, —— 't geen een mensch, —— hoe men 't ook wil tegengaan, tegen zyn wil en zin maakt bang. —— Ik althans ondervind dit in den hoogsten graad, —— en zoo ik moest zeggen daar het op staat, dan moet ik bekennen dat ik nimmer aan smerten of wonden, zulk een pyn, zulk een benauwdheid, als nu op dit uur, aan myn hart heb ondervonden. —— dat is toch raar en valt my byster zwaar. —— Ik heb een rechtmatige zaak voor, dat zie ik zoo klaar, als ik gezien heb dat de zon ons van daag heeft bescheenen. —— maar ik weet niet waar 't aan leid, al myn moed, al myn courage is eensklaps geheel en al verdweenen. —— 'Er is een wonderlyke werking in de Natuur! — o Patriot! Patriot! gy maakt my 't leeven zuur. Gy zyt oorzaak dat ik zaaken moet verrichten, in sommige opzichten strydig teegen myn belang en plichten! — Ja gy zyt daar de oorzaak van. — Ik moet u vervolgen, dit dicteert my

my myn hart dit zeggen my myn vrinden, en 't ga dan ook zoo 't wil, in my zult gy dan ook uw vervolger vinden. Maar daar is myn Knecht, het schynt of hy beneepen is; en hy heeft noch iemand by zich die men wel zien kan dat juist niet doorsleepen is.

VYFDE TONEEL.

ONRUST. PIET PRUL. JAN GOEDHALS.

ONRUST.

Wel wat nieuws brengt gy meê Piet! gy ziet er zoo raar uit; is alles in order of niet.

PIET.

Ik zal u noch geen raport doen Myn Heer: de man die daar staat wenscht u te spreeken: ik ontmoette hem hier eenige huizen van daan, daar waren verscheide lui die na hem keeken, hy vroeg naar u en ik bragt hem te regt. —— Gelieft het u dat hy hier komt Myn Heer, dan kunt gy hooren wat hy zegt.

ONRUST.

Ja wel laat hem maar nader komen. —— Kom hier maar myn Vriend.

JAN GOEDHALS.

Goeden dag myn Heer.

ONRUST.

Wat is 'er van je dienst?

JAN GOEDHALS.

Myn Heer ik heb vernomen dat gy deezen avond een maaltyd onder de Uileboomen hebt aangerecht, de luî hebben me gezegd dat het 'er druk zal zyn en dat gy noch was verleegen om een knecht, en daarom neem ik de vryheid u daartoe myn dienst te presenteeren.

ONRUST.

Als je niet anders hebt te zeggen dan kan je wel weer schielyk na huis toe marcheeren. Wat weet ik van een maaltyd! dat lykent wel scheeren. —— ik neem dit nu niet kwalyk, maar 't mag u voor 't vervolg wel leeren om zoo ras geen geloof te slaan aan 't geen gy hoort praaten. Maar wie heeft u deeze leugen op den mouw gespelt?

JAN

JAN GOEDHALS.

Wel myn heer als het een leugen is, dan zullen we 't maar daar laaten, maar 't wierd my van goeder hand verteld.

ONRUST.

Nu ik zeg je, dat hy die 't verteld heeft, op een schelmachtige wys heeft gelogen; en denkelyk, om jou voor de gek te houden, moedwillens heeft bedrogen. —— Ik weet van geen maaltyd en mankeer ook geen knecht (*Tegen Piet.*) laat de man uit, hy is hier niet te recht.

ZESDE TONEEL.

ONRUST. *alleen.*

De Boodschap van die Kaerel komt my zeer raar voor; een maaltyd onder de Uilebooren, en door my gegeeven! waar of hy dit heeft vernoomen? zou het dan al zo rugtbaar zyn in den Haag dat ik my met de zaak bemoei, dat men daarvan op straat reeds spreekt; dit bereid my op nieuw bekommering en ongerustigheid. —— Maar daar komt Piet, laten we eens hooren wat hy 'er van zeid.

ZEEVENDE TONEEL.

ONRUST. PIET PRUL.

ONRUST.

Wel Piet wat breng je voor nieuws, wat heb je vernomen.

PIET.

Niet veel goeds Myn Heer, als dat ik niet anders, dan in de grootste noodzaakelykheid, van avond op straat denk te komen, want het is al genoeg om den naam te dragen van te zyn je knecht, om door het gemeen nageroepen en uitgejouwd en gescholden te worden. 't Is niet meer dan recht, dunkt my, om dit zoo veel mogelyk te ontwyken, en door het in huis blyven, toonen dat we de vlag stryken. — Je weet Myn Heer hoe 't met het gemeene volkje gaat, eerst lachgen ze je uit, daar na scheiden ze je en doen je vervolgens allerlei quaad.— De twee eerste Artikels heb ik deezen middag reeds ondervonden en ik vrees als het wat later word zal 't 'er nog slimmer houden.

ONRUST.

Wel wat willen ze dan van je hebben, wat kunnen ze doen zeggen?

PIET PRUL.

Dat zou ik je met heel weinig woorden Myn Heer kunnen uitleggen, maar gy zoud u ontrusten, en werd wis quaad.

ONRUST.

Zeg jy het maar vry uit, als je maar waarheid spreekt, Ik moet het toch weeten en als er gevaar is schaffen wy raad.

PIET PRUL.

Wel om dan niet lang te veinzen of te veinzen, en

voor de vuist te gaan, zag ik daar eeven, in die gindsche straat, een boêl volk by malkander staan, die my met meer dan gewoone attentie aan keeken; dit baarde by my opmerking. —— Ik dacht, kom ik zal beleefd zyn, en teegen hun spreeken. —— En zei dus goeden avond vrienden. —— Maar toen hoorde ik meer, na dat ik dit had gezegt. —— Want eén uit den hoop zei, dat is den oproermaker zyn knecht —— En na ik dit gehoord had pakte ik maar schielyk myn biezen, want ik dacht, —— met reeden, —— hier is niet te winnen maar misschien wel wat te verliezen. —— en kroop dus maar stilletjes weg: ik maakje geen praatjes wys Myn Heer, je moet gelooven het geen ik je zeg.

ONRUST.

Uw zeggen verschrikt my, het blykt dus dat ze de vonk hebben in den neus, je moet toch strak noch ééns uitgaan, al was 't maar voor de leus, en kyken zoo eens hier en daar, je moet niet ongerust zyn, daar is voor ons geen gevaar.

PIET PRUL.

Ja dat is alles wel, Myn Heer, maar ik weet by ondervinding, daar is geen spotten met zulk soort van lui, zy dreigen zeer zelden, maar met een hebje een brui; eevenwel gy bend myn Heer en ik benje knecht, zoo veel als 't in myn vermogen is zal ik uw orders gehoorzamen en doen 't geen gy zegt. —— Maar wie or daar aan de deur is, die zoo impertinent schelt; ik ben door al het gebrui en al die histories geduurig ontsteld.

ONRUST.

Zoo 'er iemand na my vraagt, moetje eerst verneemen wie 't is, en kenje hem niet, dan moetje antwoord zyn, dat 'er niemand t'huis is.

PIET.

Zo 't volk is van de ploeg?

ONRUST.

Laat die maar binnen komen die vertrouwen wy genoeg.

AGTSTE TONEEL.

De Heer ONRUST *alleen.*

'T Is nu in 't vallen van den avond, de tyd nadert daar ik zoo zeer na verlang. maar het is toch wonderlyk, hoe nader die by komt hoe meer ik ben bang. — 't Een helpt het ander, ik ben gefatigueert en daarby komen die babbelaryen van Piet Prul; die gek is goed om geld te zakken, maar om wat uit te voeren daar eenige courage toe noodig is, dan is hy een sul. —— Wat zal ik doch doen? ik ben thans in het geval gesteld om hem al meê te ontzien en als een meedehulp te beschouwen, maar laat de historie geëindigt zyn, hy kan verzeekert weezen en vertrou-

trouwen dat ik hem terdeeg de ooren zal krouwen, daar komt *hy*: wat of 'er nu weer te zeggen is?

NEEGENDE TONEEL.

DE VORIGEN PIET PRUL.

PIET PRUL.

Daar zyn drie vrienden van de bende Myn Heer! ik hetze maar met een meêgebragt, zy ſtaan hier aan de deur, zy verzoeken u te ſpreeken maar heen en weer.

ONRUST.

't Is zeer wel: — zy komen maar hier.

TIENDE TONEEL.

DE VORIGEN. KEES PLUG. LOUW SNYBEK: PIET VUILNEUS.

KEES PLUG.

Nu komen wy voor 't laatſt, eer dat de Hiſtorie aan de gang raken, dat alles in order is, zal kenbaar maaken. ——— elk van de bende heb ik hunne orders gegeeven, eeven zoo als Myn Heer my die heeft voorgeſchreeven. ——— Ieder heeft zyn, naar uw goedvinden, opgelegde rol. ——— 't is waar, 'er loopt 'er wel een onder die meer is als half vol; maar dat is niets, dat kan in 't geheel geen kwaad, dat heb ik verſcheide maal ondervonden met der daad.

LOUW SNYBEK.

Op het gemeene volk dat moet je gelooven Myn Heer, komt het zoo zeer niet aan, die zyn maar geſchikt om wat boha te maken en des noods hun handen mee aan 't werk te ſlaan. ——— Maar wy commandanten dienen aan alle kanten, wél by onze ſtukken te ſtaan, anders liepen we gevaar dat de zaken verkeerd zouden gaan.

ONRUST.

Dat wil ik zeer wel gelooven. Maar gaat elk nu op zyn poſt?

PIET VUILNEUS.

Ja Myn Heer, en de Hoofdperſonagies zyn alle naar uw ſmaak uitgedoſt; de een is omhangen met Haagſche Couranten, den ander met Ouderwetſche Patriotten, laat men 't beſchouwen aan alle kanten, men moet 'er meê ſpotten, het lyken allemaal wel b.......... zotten.

ONRUST.

Dat geloof ik zeer wel. ——— Maar hoe is 't met de kiſt, de wagen en al het andere tuig, is dat alles klaar?

LOUW SNYBEK.

Ja wel Myn Heer, ik ſprak ook noch daar eeven den Vilder zyn Vaar, die had op zyn ſchouders de baar, en hy zei my op het kerkhof was alles in order gereed, zoo

dat daar omtrent geen moeite meer moet worden beſteed.

ONRUST.

Ik beken jelui hebt je dingen zeer wel gedaan, en 't is tot nu toe beeter als ik heb gedacht, gegaan: maar is 'er ook gezorgt voor het Wapen?

LOUW SNYBEK.

Wel zekerlyk Myn Heer, dat is ook in order en dat zal worden gedragen door twee knaapen, de eerſte uit de ploeg.

ONRUST.

Zie zoo dan is my alles wel genoeg.

JAN VUILNEUS.

Maar myn Heer, dit moet ik u noch vragen hoe zullen wy ons, hoe zal de boêl zich gedragen, als de Hiſtorie is gedaan, — zullen we by u komen of maar direct t'ſamen na het Logement gaan? —— ziet, we moeten daaromtrent malkander wel verſtaan.

ONRUST.

Zoo ras het Lyk is op zyn plaats beſteld, dan weet jelui allemaal wel wie het verder geld, —— daar moet gy je vooral ter deeg van je plicht kwyten, zoo dat niet wel uitviel, moeſt ik het niemand anders als joului wyten. Om hier aan myn huis, althans met veel volk, op nieuw te komen loopen, vind ik niet goed, maar weet je hoe ik denk dat het beſt zal zyn, en hoe je doen moet, ſtuurt een van jelui alle, die my zegt hoe het gaat, ik zal t'huis weezen: —— maakt daar zeeker op ſtaat, — dan kan ik verder myn orders geeven, en wat het overige belangt, als alles geëindigt is gaat dan naar het Logement, daar je immers wel zyt bekend, —— wees daar t'ſamen vrolyk en maak een duivel van een leeven: je moet een van die briefjes die ik je ter hand geſteld heb, maar overgeeven, je zult daar alles vinden wat je kond denken of wenſchen, want ik heb onbepaalt een maaltyd beſteld, al was 't ook voor honderd menſchen, 't koſt my een heele boel geld.

LOUW SNYBEK.

Daar moet gy nu niet op zien myn Heer, gy kunt het betaalen, en uw nazaaten zullen door uw verſtandig overleg en trouwe zorg noch eer en roem behaalen. —— Ik wenſchte dat Myn Heer my nu noch eenige dukaaten gaf, om uit te deelen, —— zoo als je weet dat de gewoonte is, —— by het graf.

ONRUST.

Dat is goed —— (*hy taſt in zyn zak en telt*) daar heb je 'er een dozyn zou je 't nu kunnen ſtellen?

LOUW SNYBEK.

'k Denk ja, Myn heer, dat het nu wel zal gaan.

PIET

PIET PRUL.

(stil) Ik geloof 't warentig wel, dat vee speelt hier schoon de rol van den gebraaden haan.

ONRUST.

Nu, zoo als het dan is gezeid.

LOUW SNYBEK.

Ja Myn Heer, 't word nu onze tyd. --- Zoo aanstonds gaan we aan den gang. PIET VUILNEUS.

Zyt gerust Myn Heer en daar van onderricht, wy zullen ons kwyten als kaerels van onzen plicht. --- Wy zyn uw Dienaars Myn Heer. ONRUST.

Ik groetje mannen en wensch je veel succes, onthou doch vooral de voorschreevene les.

LOUW SNYBEK.

Zyt daar gerust op myn Heer.

ELFDE TONEEL.

De Heer ONRUST. PIET PRUL.

ONRUST.

Ik ben bly dat die boel weg is; ik denk dat dit de laatste visite van die luiden zal weezen; ik hoop dat alles maar wel zal lukken; maar als ik de waarheid zal zeggen, ik ben niet volkomen buiten vreezen. 't Is nu jouw zaak om hier en daar eens te gaan kyken: verneem je 't een of ander kom aanstonds hier en doe het my blyken. --- Om je bargigheid, je vrees in alle opzichten voor te komen, trek je levery uit en doe die blaauwe rok met goude galonnen aan die boven hangt van my, en een van die twee pruiken die daar staan kan je ook gerust gebruiken, dus zal je volkomen onkenbaar zyn. --- Maar eer..... ---- Waar benje? PIET PRUL.

Wat bliefje Myn Heer? --- ik was al weg om te doen zoo als gy my had bevoolen die wel doed, zeid het spreekwoord, kan nimmermeer dooien. ONRUST.

Je bend daar schielyk by. --- Ik wilde je zeggen dat je eer je heen gaat, gy my een fles wyn moet geeven. -- Ik weet niet wat my lchort, myn leeden trillen en beeven. - - 't is zoo raar.

PIET.

Als je anders niet begeert Myn Heer, dan ben ik al klaar. (*hy opent een kas en haalt er een fles uit.*) Hier hebje wyn. --- geliest Myn Heer noch ergens anders van gedient te zyn?

ONRUST.

Schenk maar eens in --- (*dit geschied en onrust drinkt*) noch eens. Men zegt; de wyn is goed wanneer men ontsteld is in 't gemoed. --- Kom, --- die twee hebben my wel gesmaakt, schenk 'er noch een derde by, --- dat's goed. --- zet de Fles en 't glas hier maar neer, en als je gereed bend kom dan noch eens weer. PIET.

Ik zal dan maar schielyk van kleed'ren verwisselen en gaan dan maar heen na de zaal zoo goed als ik kan te bedienen, daar word juist gespeeld, --- wat zal dat zyn! --- Och Myn Heer, ik zie daar door de raam, daar staat voor de deur een

gantsche boel volks, zoo wel mannen als vrouwen, 't is allerlei gepeupel onder elkaar. --- Ik ben 'er van onsteld.

ONRUST.

Je maakt een leeven of je gek waar: --- doe maar open daar word al weer gebeld, hoor wat zy hebben te zeggen, en zoo je kunt, ziet het zoo te overleggen, dat ze maar weer heen gaan, maar draag zorg dat gy my hun boodschap doet verstaan.

PIET.

Ik ga: --- maar al myn leeden trillen en beeven. Hoe bly ben ik dat ik maar t'huis ben gebleeven.

TWAALFDE TONEEL.

ONRUST *in een peinzende gestalte, gezeeten in een leunstoel, met de beenen over elkander.*

Wat ysselyk geweld hoor ik beneeden, men zou haast denken dat zy myn huis aanzagen voor dat van den Patriot, --- ik ben in groote bekomme ing en zorg dat 'er een spaak in 't wiel is gestooken 't geen misschien de gantsche onderneeming heeft vernietigt en verbrooken. --- Kom, laat ik noch eens drinken en zoo gerust als ik kan den uitslag afwachten: de wyn is toch dienstig, zeggenze om bekommeringen te vergeeten of te verzachten (*hy drinkt noch eens.*) --- maar my dunkt het geweld word hoe langs hoe meer, (*hy staat op.*) --- wat heb ik begonnen, ik vrees dat ik verraden ben. ---- Daar komt volk de trappen op loopen, wat ysselyk geweld, daar is geen lid aan myn lichaam of 't is doodelyk ontsteld.

DERTIENDE TONEEL.

DE VORIGEN. PIET PRUL. KEES PLUG. LOUW SNYBEK. PIET VUILNEUS. *gevolgd van een party Janhagel.*

KEES PLUG.

Ik heb je een drommelsch nieuwtje te vertellen Myn heer! ---- Saccerju! ---- Zoo oud als ik ben is my een onderneeming nooit zoo vervloekt misslukt. --- En ik kan je betuigen dat het my als een bakfteen op myn hart drukt. ----- Onder het s' Gravenhaagsche Janhagel moeten duivelsche Canailjes weezen! ---- Indien dat zoo niet was had'en we nergens voor behoeven te vreezen. ---- Dat vee, dat schuim, heeft ons verraden en verkocht, en eer de histo ie zou beginnen alle onze oogmerken aan den dag gebrogt. --- De b...... moet die moerhonden verteeren en verpesten. ---- Myn naam zal geen Kees Plug zyn, indien, eer ik vertrek, ik hon deeze verradery niet zal betaald zetten en 'er boek van houden op hun bek. ---- De honde kinderen.

ONRUST.

Gy verbaast my. ---- Wat is 'er dan geschied?

LOUW SNYBEK.

Wel wat d....., myn heer alle onze onderneemingen zyn dood en te niet. ---- By myn z... tot myn innig verdriet.

ON-

ONRUST.

En waarom?

LOUW SNYBEK.

Dat zal ik je maar schielyk zeggen. ---- Toen wy kwamen op die plaats daar wy de eerste fondamenten van de historie zouden leggen. ---- Ons volk dat tot de Staatsie moest dienen by ons, alle in order, en na hunne bizondere rol en na vereischte gekleed. ---- de wagen, de baar, ---- zoo als wy afgesproken waren. ---- Alles volkomen gereed, ---- kwamen wy in de straat daar wy moesten weezen. ---- Het Amsterdamsch Janhagel volgde ons zonder schrikken of vreezen, en de train wierd gesloten door het Haagsche gebroed. ---- Tot dien tyd toe, ging alles zeer goed en ons volk was vol courage en moed. --- Maar by geval zien ze een halfdouzyn dienders, en in 't verschiet, omtrend honderd soldaaten. --- Daar stond dat Haagsche vee zoo ontsteld te kyken en begonnen vervolgens daarover met elkander te praaten, waarna ze ons alle eensklaps verlaaten en sloegen een andren weg in.

ONRUST.

Dat moet ik bekennen, --- ik ben 'er van ontsteld, --- was een droevig begin.

LOUW SNYBEK.

Hadden ze nu noch maar stil naer huis gegaan, dan hadden we onze dingetjes evenwel noch goed gedaan, maar ik zag een ogenblik daar aan, dat het hoofd van hunne Ploeg, redeneerde met een Officier die hem alles afvroeg. --- Toen konden we wel nagaan dat alles wierd verraden. ---- Kort daarop zagen we de soldaten hun geweer laden, --- en, hoe moedig wy ook mogten weezen, het baarde toch vreezen, en wy merkte dit aan als een sein om te vertrekken. --- Want je kunt licht begrypen dat zoo we toen hadden blyven staan, wy gehandeld zouden hebben als gekken. ---- Daar waren wel drie honderd soldaten en ik had omtrend honderd en vyftig man, zoo dat je de ongelykheid van de party zelf zeer wel nagaan kan.

ONRUST.

En hoe liep het verder?

LOUW SNYBEK.

De meeste van myn volk pakte hun biezen, en de masquerade zotten, met hunne mantels, deeden, zonder tyd te verliezen, die boel van hun bast en bruiden het neer. Wat wilden wy toe doen Myn Heer? wy stonden noch een ogenblik te kyken, maar eindelyk zagen we wel dat het tyd was om ook te gaan stryken. Van al myn volk zyn 'er omtrent twintig overgebleeven, die hier nu staan, en waaraan je nu nad're orders kunt geeven.

ONRUST.

Ik heb aan die lui geen orders, dan dat ze maar schielyk vertrekken.

LOUW SNYBEK.

Geloof niet Myn Heer dat je hier te doen hebt met gekken. Zy moeten betaald zyn. Is 't oogmerk mislukt. dat's buiten hun schuld, dat is aan 't Haagsche Janhagel te wyten, die hebben jou en my en de heele boel gek...

ONRUST.

Wel wat moet ik dan doen?

LOUW

LOUW SNYBEK.

Hoor weet je wat Myn Heer, ik zal voor je in 't verschot zyn en maken het af, ik heb die twaalf dukaten noch by my om rond te deelen by 't gaf: die kosten zyn nu niet nodig. Ik zal myn best doen, met 'er noch twintig by te leggen, dat ze tot een accoordje komen en zich laten gezeggen. Is 't zoo niet wel?

ONRUST.

Ja ga je gang maar, schik het zoo goed als je kunt. --- ik ben geheel van myn stel.

PIET VUILNEUS.

Maar Myn Heer wy hebben honger en de maaltyd is toch bereid, zoo als je ons zelver hebt gezeid, zouden we daar geen gebruik van maaken?

ONRUST.

Daar benje meester van dat zyn jonlui zaaken.

LOUW SNYBEK.

Wel dat is goed Myn Heer, 'k verzeeker je wy zullen drommelsch pooyen, allon kanaïljes, marcheer, observeer de orders van uw Generaal en Heer.

Zy gaan alle heen schreeuwende, razende en baldadigheeden pleegende, --- PIET PRUL krygt ten slot een loezing van een van 't gezelschap, onder 't zeggen, daar hond heb je een gedachtenis, van een Amsterdammer die je niet kend, maar ik denk dat je ook een Haagschen hondsvot bend.

VEERTIENDE EN LAATSTE TONEEL.

De Heer ONRUST *alleen.*

Lieven Heemel wat zullen van myn onderneeming de gevolgen zyn! van schrik, van vrees, van disperatie, en inzonderheid de laatste temtatie, weet ik my niet te bergen. Het huis is my te benaauwd. Ik heb my altoos verwonderd, wanneer ik vernam dat iemand uit mismoedigheid zich had verhangen, maar waarachtig, daar verwonder ik my nu niet meer over, ik ben thans zoo verleegen en disperaat, dat ik om my zelve van kant te maken, volkomen ben in staat, hoe zal ik worden uitgelachgen by myne vrienden, die my als 't hoofd van de party aan stelden, die volkomen in myn gevoelen helden en in alles wat ik deed my hare goedkeuring melden: hoe meer ik het beschouw, ik merk my zelve aan als een groote zot; en trek op een naare wys een allerbitterste lot. ik leg 'er nu onder, en meer als voorheen triompheert thans den Onderwetschen Patriot. Wat zal ik nu doen, waar kan ik my na toe begeeven! om hier in den Haag te blyven vervloek ik: tot een last is my althans hier het leeven. Nu my de wraak is mislukt wil ik niemand die my kend weer aanschouwen en noch op de een noch ander, hy mag zyn wie hy wil, vertrouwen; de Patriot kan ondertusschen overtuigd en verzeekert weesen; dat hy binnen korte dagen, iets dat hem niet monden zal, in de Diemermeersche Courant of Nederrynsche Post zal leezen, kan ik dan door oproer geen satisfactie krygen, ik zal Pasquil schryvers gebruiken om hem daar mêe te drygen, in zoo ver dat hy op 't laast zal bly zyn om weg te kruipen en stil te zwygen.

EYNDE.

